

DIRVA

Nr. 123

Spalis-October 26, 1960

Cleveland, Ohio

KOMPLIKUOTA BŪKLĖ KONGE

JAV valstybės departamento pareigūnai pareiškė, kad jie nematą išeities iš dabartinės Kongo maišaties. Jie pakartojo JAV nusistatymą remti Jungtinių Tautų veiksmus ir išreiškė viltį, kad gal atsirasiąs kas nors, kuris sulaukys nuo su- byrėjimo Kongo karinę ir civilinę administraciją.

"Tai ne dėlto, kad mes tikėtume, jog Jungtinės Tautos turinčios koki geresnį atsakymą", pareiškė vienas pareigūnas. "Remti Jungtinės Tautos šiuo metu yra tik vienas galimas mūsų kursas".

Valstybės departamento pareigūnai konstatuoja, kad kongiečių nepasitenkinimas dabar nukreiptas į Jungtinių Tautų misijos neutralumą. Plk. Mobutu pakartotinai reikalavo teisės areštuoti Lumumbą, kuris yra JT komandos apsaugoje. Jis net ruošėsi vykti į New Yorką skųstis gen. sekr. Hammarskjöldui, bet jo kelionė dėl paskutiniųjų neramumų buvo atšaukta. Katangos provincijos prez. Tshombe kelia panašius nepasitenkinimus.

Stebėtojai nurodo, kad pasakutiniosios Chruščiovo atakos prieš JT gen. sekr. Hammarskjöldą sustiprinusios Lumumbos šalininkus ir Mobutu priešus, kas paskatinę naujus neramumus.

Valstybės departamento atstovai nepranašauja Lumumbos grįžimo į valdžią ir sovietų bei čekoslovakų diplomatų grįžimo į Leopoldvilę, bet jie pastebi, kad tie atvejai esą tarp "didžiųjų galimybių". Juos taip pat nustebinę Ganos ir kai kurių kitų Afrikos diplomatų pareiškimai, kad Lumumbos grįžimas valdžion nebūtinai turėtų reikšti, jog Kongas paims prosovietinį kursą.

Dalis sovietų ir čekoslovakų misijų, kurias Mobutu ištrėmė iš Kongo, šiuo metu tebesėdi Ganos sostinėje Akroje, laukdami progos grįžti Leopoldvilėn. Bet aukštieji misijų pareigūnai yra grįžę Maskvon ir Pragon — galbūt naujų instrukcijų gauti.

Tuo tarpu sovietinė spauda kalba apie greito grįžimo Leopoldvilėn perspektyvas.

Pravda pareiškė, kad plk. Mobutu režimas baigias sugriūti ir Lumumba, vienintelės "teisėtos Kongo vyriausybės" galva, grįšias valdžion. Jei Lumumba iš tikrųjų grįžtų valdžion, sovietų technikai ir diplomatai tuoj pat grįžtų Kongan.

Bet iš kitos pusės Maskva, aktyviai smerkdama plk. Mobutu ir prez. Kasavubu, rūpestingai vengia oficialiai nutraukti diplomatinius santykius. Sovietinėje spaudoje nebuvo paskelbta apie ambasadoriaus Jakovlevo atšaukimą iš Kongo respublikos.

Pravda taip pat minėjo plk. Mobutu planą vykti New Yorkan pasitarimams su JT gen. sekr. Hammarskjöldu, ta proga paskleisdama naujus kaltinimus prieš Hammarskjöldą. Laikraštis rašo: "Negarbinga Hammarskjöldo rolė Kongo įvykiuose kelia giliausią pyktį tarp milijonų žmonių".

Pasakutinėmis dienomis kilę neramumai Konge Pravdos vaizduojami, kaip plk. Mobutu režimo sankcijos prieš Lumumbos šalininkus. Iš tikrųjų naujuosius neramumus sukėlė girti kareiviai, kai, plk. Mobutu išvykus inspekcinei kelionei į krašto gilumą, kontrolė išslydo iš jo rankų. Pirmąją neramumų dieną žuvo 10 civilių asmenų ir daugelis sužeista, antrąją dieną buvo suardytos Jungtinių Tautų sukakties iškilmės. Iškilinėse dalyvavo tik keletas užsienio diplomatų ir tik vienas Mobutu režimo komisyonierius. Nei Mobutu, nei Kasavubu į iškilmes neatvyko.

Prez. Kasavubu, vienintelis lyderis su konstituciniu autoritetu, šiuo metu yra pasitraukęs į pasyvią būklę. Kai kurie stebėtojai tiki, kad jis galėtų sušaukti parlamento posėdį Jungtinių Tautų apsaugoje, bet tuo atveju gresia pavojus, kad Lumumba atgautų parlamento paramą ir tuo pačiu valdžią.

Iš kitų galimybių dar minimas atvejis, kad plk. ltn. Boboso perimtų režimą iš Mobutu rankų. Bobosa yra laikomas griežtu kariniu administratoriumi, kuriam pasisekė išlaikyti tvarką Thysviles rajone. Tuo atveju ir plk. Mobutu sudarytoji komisyonierių administracija įgytų daugiau efektyvumo.

Rudens idilija Vilniuje, prie Gedimino aikštės...

JAV KELIA BERLYNIEČIŲ NUOTAIKAS

Prez. Eisenhoweris specialia-me laiške Vak. Berlyno burmistrui Willy Brandt pažadėjo, kad amerikiečių tauta remis Berlyną "jo didžiajame uždavinyje išlaikyti ir išplėsti žmonių laisves". Prezidento laiškas buvo vienas iš ryškiausių momentų, minint dešimtmetį nuo pašventinimo Laisvės Varpo, kurios buvo įteiktas Crusade for Freedom organizacijos amerikiečių tautos vardu.

Visi politiniai ženklai rodo, kad ateinančiais mėnesiais Berlynas turi laukti didesnio masto krizės. JAV vyriausybės pakartotinės garantijos yra laikomos pastangomis pakelti Vakarų berlyniečių moralę tos krizės periodui.

Walter C. Dowling, JAV ambasadorius Vak. Vokietijoje ir JAV karinės misijos Berlyne šefas, specialioje miesto administracijos sesijoje pareiškė, kad JAV tęsianti savo atsakomybę, iki Berlyno klausimas bus galutinai išspręstas sujungtos Vokietijos rėmuose, Robert Murphy, buvęs JAV valst. pasakretorius, pabrėžė, kad kiekvienas amerikietis "skambintų taip", jei būtų paklaustas, ar jis remia JAV garantijas Berlynui, "nepaisant pasekų".

JAV atstovai savo kalbose ryškino, kad dabartiniame nervų kare esą reikalingi plieniniai nervai ir naująją krizę laisva-

sis pasaulis patiksis su toku ryžtingumu, kaip per 1948 metų blokadą.

* **BRITANIJĄ** ir Jungtinės Arabų Respubliką sutarė apsiiekti ambasadoriais, tuo būdu savo diplomatines misijas pakeldamos iki ambasadų laipsnio. Diplomatiniai santykiai tarp abiejų kraštų buvo nutraukti 1956 metais, kada Prancūzija ir Britanija įsiveržė į Suez kanalo zoną, bet buvo apsiieista diplomatinėmis misijomis 1959 metais, tik joms vadovavo charges d'affaires.

* **VENGRIJOS** delegacija Jungtinėse Tautose pradėjo dalinti knygele, nušviečiančią santykių su JAV istoriją tarp 1918 ir 1960 metų. Knygele siekiama "pagrįsti" santykius, pradedant egzistenciją su JAV, kas padėtų eliminuoti Vengrijos klausimą iš JT plenumo darbotvarkės.

* **AZIJOS** ir Afrikos neutralistų delegacijos studijuoja rezoliucijos projektą, kuriuo siekiama pasmerkti komunistinės Kinijos veiksmus Tibete.

* **JAPONIJOS** premjeras Hayato Ikeda paleido parlamentą, pradedant pasirošimus naujiems rinkimams, kurie greičiausiai įvyks lapkričio 20. Šį kartą rinkimai faktiškai reikš plebiscitą JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutarties klausimu.

IŠSKLADYS ATOMINIUS GINKLUS UŽJŪRIUOSE

Britų karališkoji aviacija išsklaidys savo branduolinius bombonešius aplinkui žemės rutulį, kad išvengus jų sunaikinimo netikėtos priešos atakos atveju. Vyriausybė, kaip gerai informuoti sluoksniai sako, priėmė tą planą dėlto, kad jis esąs pigesnis, negu nuolatinis bombonešių laikymas ore, arba "paruoštyje".

Britanija, siekdama sustiprinti savo įnašą į atgrasinamųjų ginklų sistemą, savo branduolinių ginklų rezervus išsklaidys užjūrio bazėse. Tokiomis vietomis spaudos pranešimuose minimos Adeno, Kipro, Singapūro ir Rytų Afrikos bazės, tačiau vyriausybė tų bazių vardų nepaskelbė.

Palaipsniui vis didesnė V-bombonešių dalis bus naudojama patuliniam skraidymams tarp metropolijos ir užjūrio bazių. Tuo pačiu metu vyriausybė svarsto įvairius kitus projektus apie branduolinių ginklų vaidmenį šiaurės Atlanto Gynybos Organizacijoje.

NATO jėgų karinis viršininkas gen. Lauris Norstad yra suprojektavęs vidutinio atstumo balistinių raketų dislokacijos planą NATO kraštuose. Didžiausias vaidmuo tuose projektuose teikiamas Polaris raketoms, ir britai tiki, kad jos būtų tinkamiausios naudoti iš judančių išsivimo tramplynų, kaip specialių geležinkelio platformų arba laivų.

Kvalifikuoti sluoksniai sako, kad Britanija turi pakankamai branduolinių ginklų apginkluoti savo V-bombonešiams, sudaryti

sandėliams užjūrio bazėse ir įnešti atitinkamai daliai bendrąjį sąjungininkų branduolinį arsenalą.

Britų vyriausybė vis dar tebėra priešinga Prancūzijos prez. De Gaulle pasiūlymui sudaryti globalinę strateginę direktoriatą iš JAV, Britanijos ir Prancūzijos.

Britai sako, kad trijų minėtų valstybių pasitarimai reikalingi Berlyno arba Vokietijos klausimais, kur tos trys valstybės turi bendrą atsakomybę. Jie tiki, kad kiti NATO nariai protestuotų, jei globalinės strategijos kontrolė atsidurtų tik tų trijų valstybių rankose.

Alžiro sukilėliai sustiprino ryšius su komunistais

Tunisė prasidėjusių Alžiro sukilėlių provizorinės vyriausybės posėdžių proga išryškėjo, kad per pastaruosius keturius mėnesius "mūsų kinietiškus ir sovietinius draugus", pabrėždamas, kad jie gauna iš ten reikalingą jiems paramą.

"Pekine ir Maskvoje man buvo pasakyta", aiškino jis, "kad komunistų parama šiais metais būsimi didesnė, negu praeitais, ir dar didesnė ateinančiais metais, negu šiais. Ir aš buvau labai tuo patenkintas".

I laikraštinių klausimų, ar tas žingsnis jau esąs galutinis, jis neatsakė, bet pastebėjo: "Pasiėkėme aiškų punktą: Vakarų pasaulis buvo ir liks kolonialistai". Jis pridūrė neturįs vilčių, kad tarp sukilėlių ir De Gaulle vyriausybės galėtų prasidėti rimtos derybos, nes generolo sąlygos esančios nepriimtinos — padėti ginklus, prieš pradedant tas derybas.

Panašius pareiškimus New Yorke padarė tos pačios provizorinės vyriausybės narys Mhammed Yazid,

prieš išvykdamas į Tunisą. Jis pareiškė savo kolegoms referuosiąs, kad JAV laikysena jų reikalu buvusi "visiškai negatyvi". Esą, JAV visiškai ignoravusi Alžiro delegaciją, atvykusią į JT posėdžius, prez. Eisenhoweris savo kalboje nė puse žodžio neužsiminęs apie Alžiro problemą arba apie šerius metus besitęsiantį karą tarp nacionalistų ir Prancūzijos. Jis pabrėžė, kad JAV vengė oficialių kontaktų su Alžiro atstovais, JAV atstovai kviečiami neatvyko į priėmimą, kai tuo tarpu Chruščiovas ir kiti sovietinio bloko atstovai ne tik dalyvavo priėmime, bet buvo ir pakviesti pas Chruščiovą.

Alžiro delegatas taip pat kaltino JAV, kad jos praeitais metais susilaikiusios nuo balsavimo Alžiro rezoliucijos klausimu. Šiais metais Alžiras, remiamas Azijos ir Afrikos tautų, tikisi, kad toji rezoliucija busianti priimta. Joje Alžiras reikalauja plebiscito Jungtinių Tautų priežiūroje.

Debatai Alžiro klausimu Jungtinėse Tautose prasidės lapkričio mėnesį. Prancūzija, kaip ir pernai, posėdžiuose numato nedalyvauti, Alžiro klausimą laikydama valstybės vidaus reikalu.

KAIRĖJE: Liet. Gailestingųjų Seserų Draugijos narės, daug pasidarbavusios suruošiant spalio 15 d. Chicagoje koncertą-balių, kurio pelnas buvo paskirtas lietuviams ligoniams Sibire. Tėvyneje ir Vokietijoje. Per 10 veiklos metų draugija yra išdalinusi virš 4,200 dolerių. Nuotraukoje sėdi iš kairės: S. Tarasevičienė, M. Grauzinytė, A. Augustaitienė, L. Stasiūnienė, E. Velikaitytė, J. Mulokienė. Stovi: B. Galeckienė, S. Endrijonienė, E. Praninskienė, O. Karpušienė, B. Gustaitienė ir M. Vaičienė.

V. Noreikos nuotrauka

Horizonte, rytmečio migloje, jis pamatė laivų siluetus. Jų buvo pilnas horizontas. Didelių ir mažų...

ILGIAUSIOJI ŠIO AMŽIAUS DIENA... (4)

Laivai plaukia tiesiai į mane...

Vokiečiai dar ilgai nenorėjo tikėti ir manė, kad tai mažytė lokalinė ofenzyva...

Buvo jau apie 10 val. nakties, kai plk. lt. Meyer, XV armijos kontražvalgybos viršininkas, išbėgo iš savo biuro. Rankoj jis laikė telegramą, pačią svarbiausią, kurią vokiečiai pagavo antrajame pasauliniame kare. Meyer dabar žinojo, kad išsilaipinimas prasidės 48 valandų bėgyje. Turint tokį pranešimą, dar galima bus sąjungininkus atstumi į jūrą.

Telegramoj, kurią BBC perdavė prancūzų rezistencijai, buvo Verlaino poemos tęsinys.

Meyer, kaip žaibas įbėgo į gen. Hans von Salmuth kambarį.

--Generole! Antroji dalis pranešimo jau perduota!

Von Salmuth valandėlę susimastė, paskui davė įsakymą aliarmui XV armijai.

Tuoju po to apie telegramą buvo pranešta von Rundstedtui, o šis įspėjo Hitlerio vyriausiąjį štabą.

Saint-Lo miestely, 84 korpuso štabe gen. Enrich Marcks studijavo žemėlapius, išdėstytus prieš jo akis. Aplink stovėjo karininkai, kurie buvo susirinkę pasveikinti jį sukaustuvių proga.

Diskusijų metu suskambėjo telefonas. Gen. Wilhelm Richter, 716 divizijos vadas, kuris buvo įsitvirtinęs prie Caen, pranešė, kad prie Breville ir Ranville nusileido sąjungininkų parašiutininkai.

Tai buvo pirmasis oficialus raportas vokiečių štabui, pranešęs apie sąjungininkų invaziją.

Marcks tuoju pat paskambino VII armijos štabo viršininkui gen. Max Pemseliui, kuris 2 val. 15 min. ryto davė Alarmstufe II, aukščiausiojo laipsnio aliarmą, nors telegrama su Verlaino poemos tęsiniu skelbiant invaziją, buvo gauta prieš 4 valandas!

Jis prikėlė savo viršininką, armijos generolą Friedrich Dollmanną.

--Generole, aš manau, kad šį kartą jau tikrai invazija. Ar galite tuoju pat ateiti į štabą?

Padėjęs telefono triubelę, gen. Pemsel kažką prisiminė. Tarp įvairių slapų pranešimų šį popietį jis buvo gavęs pranešimą iš tulo agento Casablanco, kuris jam tvirtino, kad invazija įvyksianti birželio 6 d.

Bet vokiečiai dar nenorėjo tikėti. Von Rundstedto štabo žvalgybos viršininkas majoras Doertenbach, įspėtas apie parašiutininkų nusileidimą, pasakė, kad tai esanti tik numuštojo bombonešio įgula... ir kvietė laikytis ramiai. Bet kitos nuomonės buvo VII armija. Trečią valandą ryto Pemsel įsitikino, kad "Schwerpunkt" -- svarbiausias tikslas, nukreiptas į Normandiją. Žemėlapiai jam rodė, kad parašiutininkai užėmė svarbiausius punktus. Cherbourg radarai rodė, kad artinasi daugybė laivų.

Gen. Pemseliui nebebuvo jokių abejonių--prasidėjo seniai lauktoji invazija. Jis paskambino Rommelio štabo viršininkui gen. Hans Speideliui.

Bet jo nepasisekė įtikinti. Speidel atsakė, kad ofenzyva yra lokalinio pobūdžio ir nemanąs, kad tai reikėtų plataus masto veiksmus.

Kai prasidėjo invazija, vienintelis žmogus, kuris būtų palaikęs Pemselį, buvo už 800 km. Vokietijoje. Armijos grupė B niekas negalvojo, kad padėtis tiek rimta, kad reikėtų iš atostogų atšaukti Rommelį.

Dar niekad vokiečiai su tokium nekantrumu nelaukė ryto, kaip tą kartą. Iš visur plaukė telegramos apie parašiutininkų veiksmus, o adm. Krancke stoties radarai re-

gistravo jūroje didelį laivų judėjimą.

5 val. ryto gen. Pemsel vėl telefonavo į Rommelio štabą. Orne ir Vire upių žiotyse pastebėtas didelis laivų koncentravimas. Lengva nustatyti, kad pradėdama didelio masto ofensyvą.

Pagaliau Paryžiuje von Rundstedt įtikintas nutarė veikti, įsakymas dviem šarvuotom divizijom, stovėjusiom rezerve prie Paryžiaus, judėti pajūrio link. Faktinai tos divizijos priklausė nuo OKW ir galėjo pajudėti tik Hitlerio įsakymu, bet von Rundstedt nutarė bandyti. Jis negalvojo kad Hitleris nepritar.

Ir tik įsakę judėti, jis paprašė Hitlerio štabo leidimo. Bet Berchtesgadene, gražuose Bavarijos kalnuose, toli nuo realaus kasdieninio gyvenimo, telegrama buvo perduota operacijų skyriaus viršininkui Jodi, kuris ramiai miegojo ir niekas nesirūpino jo budinti. Telegrama galėjo palaukti.

Už 5 kilometrų, gražioje vilijoje, Hitleris taip pat miegojo. Kaip įprasta, jis atsigulė ketvirtą valandą ryto ir jo daktaras Morell davė jam miego vaistų, be kurių jis negalėdavo užmigti. Apie 5 val. adm. Karl Jesko, specialus patarėjas prie Hitlerio, buvo prikelstas iš miego. Iš Jodi štabo jį informavo, kad anglo-saksai pradėjo invaziją į Prancūziją, bet dar neturima smulkesnių informacijų.

Ar reikėjo kelti Hitlerį? Po trumpų diskusijų buvo nutarta Hitlerį palikti ramybėje.

--Jei mes jį prikelsime, mes neturėsime jam ką daugiau pasakyti ir jį apims nervų krizė.

Adm. Jesko nutarė laukti ryto ir pats ramiai užmigti.

Tuo metu bunkery, iš kurio buvo matomas Omaha paplūdimys, majoras Werner Pluskat, komandavęs 352 divizijos keturiom pajūrio baterijom, neturėjo iš savo viršininkų jokių įsakymų. Išvargęs, jis jautėsi baisiai vienišas ir nesuprato, kodėl jo nepasiekia joks raportas iš divizijos štabo. Matyt, nieko baisaus nėra.

Bet jam sunku buvo nugalėti neramumą. Dar kartą jis pasuko artilerijos žiūronus į jūrą ir neteko žado. Horizonte, rytmečio migloje, jis matė laivų siluetus. Jų buvo pilnas horizontas. Įvairių Didelių ir mažų. Jis negalėjo tikėti tai matas savo akimis. Ir tuo momentu visos jo iliuzijos dėl ateities sugriuvo. "Tai Vokietijos galas!" --jis sau pasakė.

Tuoju paskambino į 352 divizijos štabą majorui Blockui.

--Block, šį kartą tikrai prasideda invazija. Prieš mane yra mažiausiai dešimt tūkstančių laivų...

--Klausyk, Pluskat, nusiramink! -- pertraukė jį Block. Anglai ir amerikiečiai iš viso tiek negali turėti laivų. Niekas tiek jų neturi!

--Tikrai, -- sušuko įpykęs Pluskat. -- Jei netikit manimi, ateikit patys pasižiūrėti! Tai fantastiška! Tai neįtikėtina!

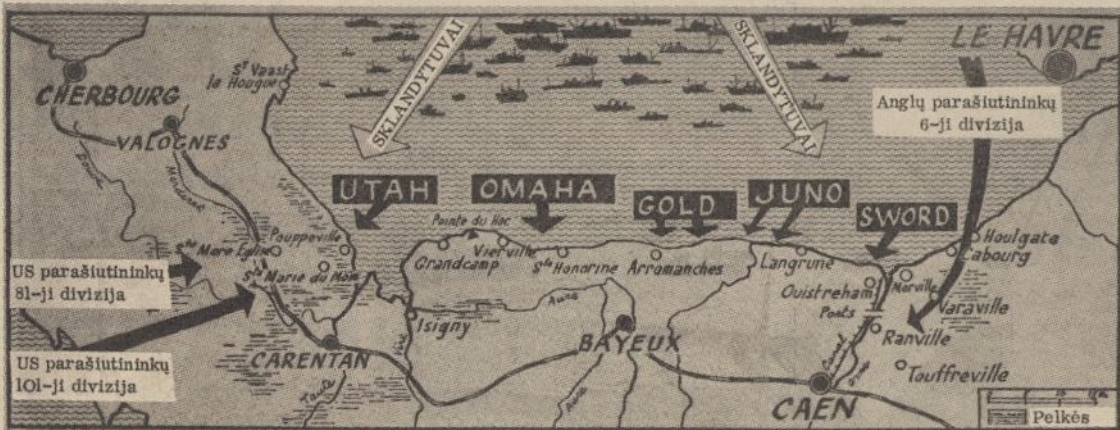
Po kelių sekundžių tylos Block paklausė:

--Į kurią pusę jie plaukia?

Laikydamas rankoje telefono ragelį Pluskat pasižiūrėjo į jūrą ir atsakė:

--Tiesiai į mane!

(Bus daugiau)

Invazijos pirmasis mūšio laukas...

PROTESTANTAI PRIEŠ KENNEDY

Protestantai, atkakliu fanatiškumu neigę senatorių Kennedy, kai tik jis pradėjo prezidento kandidatūros siekti, dabar paleido į darbą visą propagandinę artileriją, kad sulaukytų jo išrinkimą. Visame krašte, kaip skelbiama, veikia apie 150 leidyklų, gaminančių antikatalikišką literatūrą prieš kataliką Kennedy. Tam tikslui sudėta šimtai tūkstančių dolerių ir išspausdinta dešimtys milijonų įvairios literatūros, įrodinėjančios, kodėl nepageidaujama, kad katalikas taptų prezidentu.

Patį atkakliausią vaju vykdė Harvey H. Springler, žinomas "kaubojus evangelistas". Prieš lapkričio 8, balsavimų dieną, jis žada paleisti į darbą 1,500,000 savanorių dalinti į namus balsuotojams literatūrą prieš Kennedy. Springler skelbią: "Aš turiu slapta mažą laišką, kuris, aš tikiu, užkirs kelią Kennedy laimėjimui."

Greta jo dirba daug kitų tam pačiam vienam tikslui -- neleisti

katalikui kandidatui patekti į Baltuosius Rūmus.

Tas daroma, nežiūrint visų pastangų iš respublikonų partijos ir Nixono bei Lodge pusės neverti religinio klusimo į prezidento rinkimus.

"ATVIRA KNYGA" APIE NIXONĄ

Vienas amerikietis, artimai pažįstas senatorių Kennedy iš ankstesnių dienų, rašo Cleveland Plain Dealer redakcijai tokį laišką (paduodu jo ištraukas su reikalingais paaiškinimais):

"Pagrindinis klausimas per šiuos rinkimus yra, kuris kandidatas geriau kvalifikuotas, ir kuriam galima patikėti prezidento pareigas. Kuris bus mažiau pavojingas toje vietoje..."

"Mūsų kvišto struktūra pateko į gildijas, viduramžines ir savanaudiškas. Senatorius Kennedy priklauso pačiai atkakliausiai turtoولی gildijai. Jos eilėse stovi Cyrus Eaton, Corliss Lamont (Wall Street bankininkas, Columbia universiteto rektorius, 30 komunistų frontų organizacijų na-

Pakrančių salos yra integralinė Kinijos Respublikos dalis ir, kaip tokios, bus ginamos iki paskutinio vyro. Ką darys Jungtinės Amerikos Valstybės, tai yra jų reikalas, -- pareiškė nacionalistinės Kinijos generalisimas Čiang Kaišekas.

Pakrančių salos -- tai Quemoy ir Matsu salų grupės, kurių pirmoji yra už dviejų mylių nuo Kinijos žemyno, antroji už 10 mylių. Pirmąją sudaro 60 kv. mylių sausumos, antrąją 12 kv. mylių. Pirmoje šiuo metu stovi apie 70,000 kariuomenės, antroje -- apie 12,000.

Du kartu per pastaruosius šešerius metus JAV buvo atsidūrusios ant karo su komunistine Kinija ribos -- ir abu kartu dėl pakrančių salų. Pirmą kartą, 1955 metų pradžioje, nacionalistai, dengiami septintojo JAV laivyno, evakuavo Tachen ir Nanchi salas, tuo pat metu sustiprindami Quemoy ir Matsu įgulas. Antrą kartą, 1958 metais, komunistai bandė artilerijos ugnimi ir bombomis priversti tas salas kapituluoti. Per 44 dienas buvo išvystytas pats didžiausias istorijoje bombardavimas -- į salas

krito 474,500 sviedinių, bet nacionalistų atsparumas ir JAV pagalba atgrasino komunistus nuo tolimesnės agresijos, kai jie pamatė, kad tai reikštų karą su JAV.

Po 1958 metų Quemoy įgulos buvo sumažintos iš 100,000 į maždaug 70,000 vyrų, bet sustiprinta jų ugnies jėga, įskaitant 10 colių gaubicas, kurios gali šaudyti branduolinius užtaisais. Nacionalistai salų požemiuose sukrovė milžiniškas šaudmenų ir benzino atsargas, JAV padedant, jie smarkiai pagerino tiekimo sistemą.

Dar turbūt joks žemės punktas nebuvo paverstas tokiomis po-

žeminėmis tvirtovėmis, kaip šių salų grupės. Jų įgulos miega požeminiuose uolos kambariuose, jų susisiekimas vyksta požeminiais praėjimais, net sunkvežimiai keliai daugely vietų nuleisti į požemį. Ir tie požemiai vis dar plečiami, didžiąją salose stovinčių įgulų laiko dalį sunaudojant fortifikacijų statybai. Gera informuotų šaltinių skaičiavimais, nacionalistai gali čia jau išlaikyti ilgą apsupimą ar net tiesioginę ataką.

Ar vien dėl tuščios ambicijos Čiang Kaišekas stiprina tas salas? Ne. Jos labai svarbios tiek nacionalistams, tiek komunistams strateginiu ir militariniu požiūriu.

Matsu salų grupė užblokuoja Foochow uostą. Quemoy blokuoja Amoy uostą kontinentinėje Kinijoje. Kol nacionalistai laikė tas salas, tų uostų -- dideliu komunistų nuostoliui, veikimas yra visiškai suparaližuotas.

Be to, nacionalistų įgulos salose nuolat primena kiniečiams kontinente, kad Čiang Kaišekas tebėra pasiruošęs vieną dieną grįžti žemyn. Ta tema nuolat kartojama nacionalistų radio transliacijose ir proklamacijomis pakrautuose "laisvės ba-

nas žurnalas paskelbė, kad trys Harvardo profesorai vadovauja intelektualų komitetui, siekiančiam priversti Ameriką nusi-ginkluoti; jie skelbia, kad tai tegu ir reiškią "sovietų invaziją, užkariavimą ir tironiją Amerikoje, bet tai įaina žmonijos patyrimo ribas.

Šie faktai privalo būti labai rimtai apsvarstyti.

"Nixonas... nesurištas su gildijomis, klikomis. Raudonieji ir kairieji bandė jį šmeižti jo prisidėjimą įkalinant jį herojų Alger Hiss, bet rimtesnių įtarimų jam nesurado. Nixonas išskėlė viešum savo oponento į senatą pamžiūras, ponios Douglas komunistinius palinkimus, ir tuometi sukėlė kairiųjų kerštą prieš save. Prabėgusi eilė metų parodo jo veiklos atvirą knygą..."

K.S. Karpius

lionuose", kurie bepaliovos leidžiami drauge su miuili, cigarečėmis, degtukais ir žaislais. Nacionalistams salos dar svarbios ir žvalgybiniais sumetimais. Per jas gaunama nemaža svarbios informacijos apie karinę veiklą kontinente.

Bet pačią didžiąją svarbą salos teiks būsimoiose operacijose, duodamos galimybę kontroliuoti orinę erdvę kontinento pakrantėse. Tą faktą atvirai pripažįsta abi pusės.

Todėl nenuostabu, kad JAV rinkiminėje kampanijoje padaryti pareiškimai apie tų "neklaidinamo turto gabalų" nereikšmingumą sukėlė susirūpinimą ne tik nacionalistinės Kinijos, Japonijos bet ir kitų laisvojo pasaulio kraštų kariniuose sluoksniuose.

Trumpai

• Jugoslavų komunistų organas Borba nušikundžia, kad jugoslavų diplomatai Albanijoje yra nuolat sekami, jų telefoniniai pasikalbėjimai tikrinami, o albanai, dirbą pasiuntinybėje šoferiais, tarnaitėmis, sodininkais dažnai verčiami iš darbo pasitraukti.

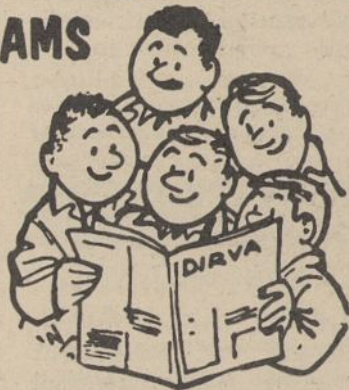
• ATOMINIUS povandeninius laivus, ginkluotus raketomis, turi ir sovietai, kaip pareiškė naujojo grasinimo kalboje N. Chruščiovas, pasakytą Maskvoje.

• ČEKOSLOVAKIJOJE rengiami komunistiniai daliniai, kurie vadinasi "savanoriais" ir yra skirti kovoti Kuboje. Jie į Kubą bus perkelti jau lapkričio mėn., nes Castrui atsiranda vis didesnių sunkumų išsilaikyti valdžioje.

• KANADOJE gyventojų skaičius priartėjęs iki 18 milijonų. Tokiu gyventojų didėjimu džiaugiamasi, bet drauge ir rūpinamasi, kad kasmet į JAV išskeliamą labai didelį skaičių Kanadoje gimusių ir į Kanadą imigravusių piliečių. Pavyzdžiui, vien praėjusiais biudžetiniais metais iš Kanados į JAV išvyko virš 77,000 gyventojų.

JŪSŲ DRAUGAMS

DIRVOS BŪTINAI REIKIA

KAS DIRVOS NESKAITO - DAUG NUSTOJA!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai **p a d a r y k i t**: pasirūpinkit, kad jie gautų **D I R V Ą**!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

D I R V A

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovaną, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐
už 6 mėnesius — \$4.00 ☐
už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokesį, jei užsakote kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Clevelando sporto klubas Žaibas daug dėmesio skiria jauniems, kurie stengiasi neatsilikti nuo vyresniųjų. Štai grupė jaunų sportininkų džiaugiasi laimėjimais dovanomis varžybose. Nuotraukoje iš kairės: Čiurlionytė, Nasvytytė, Mockutė, Petkevičiūtė ir Jurgaitytė.

Dirvos nuotrauka

TEISMAS

SLAWOMIR MROZEK

Mūsų padidintų pastangų, mūsų darbo, įsitikinimo ir pasiryžimo laimėti dėka, mes pagaliau pasiekėme savo tikslą. Visi rašytojai tapo uniformuoti ir gavo jiems priklausančius laipsnius bei ženklus.

Uniformų sukirpimas ir forma buvo po ilgo paruošiamojo darbo centrinėje administracijoje patvirtintas įsaku. Kiekvienas rašytojų draugijos narys turi nešioti tą uniformą — plačias, violetines kelnes, žalią palaidinę, diržą, valtelės formos kepurę. Nepaisant tariamo paprastumo, ta uniforma yra labai dėkinga permainingoms. Centrinės administracijos nariai nešioja auksu apvedžiotas apskritas kepurės. Pirmininko ženklas yra durklas.

Visi rašytojai pagal specialybės sugrupuoti į formacijas. Tuo būdu buvo sudaryti du pulkai poetų ir trys divizijos prozininkų, o taip pat smogiamasis vienetas iš įvairių elementų. Gausių perkeldinimų įvyko kritikų tarpe. Vieni jų buvo išsiųsti į galerias, kiti įjungti į žandarmeriją.

Kiekvienas gavo jam priklausančią rangą — nuo grandinio iki feldmaršalo. Rangą nustatant, buvo taikomi griežti kriterijai, pavyzdžiui, žodžių skaičius, nugarkaulio palinkimo į grindis laipsnis, ankščiau turėtųjų biurokratių postų kiekis.

Tuoju išaiškėjo naujosios santvarkos teigiamosios sa-

vybės. Dabar jau kiekvienas žinojo, ką jis turi galvoti apie tą ar kitą rašytoją. Buvo aišku, kad rašytojų generolas negali parašyti blogo romano, ir kad rašytojų maršalas rašo pačių geriausių romanus.

Žinoma, kritikų kapitonas dabar negalėjo rašyti neigiamai apie knygą, kuri buvo sukurta rašytojų majoro arba dar aukštesnio. Lygiu mastu tik kritikų generolas galėjo pareikšti neigiamą nuomonę apie rašytojų pulkininko darbą.

Išrinė naujosios santvarkos reikšmė buvo taip pat žymi. Didžiuosiuose paroduose rašytojai dabar labai gražiai atrodė. Tuo būdu liaudyje labai augo rašytojų populiarumas.

Tik vienu atveju susidarė sunkumų, įrikiuojant tūlą rašytoją keistuolį, kuris, tiesa, rašė prozą, bet jo darbai buvo pertrumpi, kad juos pavadinus romanais, ir perilgi, kad būtų vadinami novelėmis. Jo negalima buvo priskirti nei prie prozininkų, nei prie poetų, ir tikrai nebuvo prasmės dėl vieno žmogaus kurti visiškai naują kategoriją.

Žinoma, visas kraštas jo gėdijosi, ir jis nebūtų buvęs pirmasis atvejis, jei jį būtų visiškai išbraukę. Eilė rašytojų, kurie dėl blogos kūno struktūros gerai ne atrodė uniformose, jau buvo išmesti. Tačiau keistojo rašytojo atveju buvo pritaikyta švelnumo politika: jis

gavo oranžinės spalvos kelnes bei grandinio laipsnį ir buvo paliktas ramybėje.

Tačiau netrukus sąjunga pamatė savo klaidą. Ir tai atsitiko tokiu būdu: vieną dieną rašytojų generolas, vaikštinėdamas bulvaru, pamatė artėjantį rašytojų grandinį su oranžinėmis kelnėmis. Su panieka pažvelgęs rašytojų generolas į pavadinimą ir, žinoma, laukė, kad grandinis salutuotų. Bet netikėtai rašytojų generolas ant rašytojų grandinio kepurės pamatė tai, kas atrodė aukščiausiu sąjungos pasižymėjimo ženklu, kurį nešioti turėjo teisę tik rašytojų maršalas — mažą raudoną dėmelę.

Rašytojų generole buvo taip įsišaknijusi pagarba hierarchijai, kad jis automatiškai salutuavo sumišusiam grandiniui, o tas atsakydamas linktelėjo ir tuo būdu nuo kepurės numetė Dievo karvytę, kurią generolas buvo palaikęs pasižymėjimo ženklu. Dievo karvytė nuskrido tolyn. Rašytojų generolas pasišaukė artimiausią kritiką, kuris rašytojų grandinį nugabeno į literatūros namų sargybos būstinę, prieš tai jį nuginklavęs, tai yra, atėmęs plunksnakotį.

Teismas įvyko sostinėje, kultūros rūmuose. Ilgoje Marmoro salėje vaiskiai spindėjo teisėjų antpečiais. Generalai užėmė vietas už paauksuoto riešuto stalų, kuriuose atspindėjo jų pasižymėjimo ženklai ir medaliai. Rašytojų grandinis oranžinėmis kelnėmis buvo apkalintas, kad neregaliai nešiojės ženklus, kurie neatitinka jo rangą. Tačiau kaltinamasis turėjo laimę. Teismo išvakarėse buvo įvykusi kultūros tarybos konferencija, kurioje buvo iškritikuota paraidinė pažiūra į menininkus. Tos konferencijos aidą buvo galima išgirsti teismo salėje, rašytojų sąjungos vicemaršalo balse:

— Mes neturime kaltinimą svarstyti biurokatiškai; eikime prie reikalo esmės. Neabejotinai atvejis, kurį čia svarstome, yra nusižengimas principams, kurių dėka mes, žinoma, nepaisant kai kurių klaidų, pasiekėme tokią puikią mūsų literatūros pažangą. Tačiau mes turime giliau pažvelgti, kad surastume priežastis, ne vien tik rezultatus. Pasvarstykime, kas kaltinamąjį pastūmėjo į tokią liūdną būklę, kas jį sugadino.

Kaltinamasis nėra pagrindinis nusikaltėlis. Jis buvo tik įrankis Dievo karvytės rankose. O toji — neabejotinai, neapykantos mūsų naujosios hierarchijos principams vedina — su išdaviškais tikslais atsitūpė ant kaltinamojo kepurės ir imitavo maršalo ženklą. Mūsų hierarchija jai yra rakštis

CASTRO: — Po šito stikliuko, aš sudaužysiu Ameriką!...

Pasisekęs Los Angeles lietuvių pobūvis

Tautinės Sąjungos skyriaus ruoštas vakaras, įvykęs spalio 8 d., praėjo gražiu pasisekimu. Publikos galėjo būti daugiau, bet tie, kurie atsilankė, tikrai džiaugėsi praleidę keletą valandų svetingoje aplinkoje. Jie išklaušė dainininkės Helen Swaggart dainų, kurias ji visad dideliu jautrumu išpildo.

Aktorius Juozas Kaributas paskaitė humoristikos.

Po programos sekė šaukiamasis antrasis salės aukštė, kur stalai buvo puikiai paruošti namie gamintais valgiais. Svečių tarpe buvo mūsų gerbiama profesorius Mykolas Biržiška, konsulas J. J. Bielskis su ponia ir daug kitų mūsų mielų svečių.

Paįvairinimui buvo ir laimėjimų stasas. Daug sukelė susidomėjimo ponios Bielskienės dovana, lietuviško krupniko bonka, atgabenta dar iš laisvos Lietuvos. Malonu buvo matyti, kaip džiaugėsi ponija Peterienė, laimėjusi tą dovaną. Vakaro rengėjai reiškia širdingą ačiū konsului ir poniai Bielskiams.

Vakaro rengėjai turės ir pelno, nes visas vaišių maistas buvo skyriaus narių ir

akyje. Nubauskime ranką, o ne akyląjį karda!

Kalba buvo entuziastingai priimta, nes ji taip puikiai nušvietė tikrąsias blogio šaknis. Rašytojų grandinis buvo reabilituotas, ir kaltinamasis aktas perredaguotas — šį kartą jau prieš Dievo karvytę.

Kritikų ekspedicija surado ją sode, ant alyvos lapo, kur ji perėjo savo niekšingus planus. Ji visai nesigynė, nes žinojo, kad buvo demaskuota.

Teismas įvyko toje pačioje Marmoro salėje. Dievo karvytė buvo padėta ant riešutinio stalo, po stikliniu gaubtu, kad negalėtų išskristi. Dievo karvytė, užkietėjusi savo niekšingume, iki pat pabaigos paniekinančiai tylėjo.

Bausmė buvo įvykdyta, kitam rytui auštant, naujausiu keturių tomų romanu, sukurto rašytojų maršalo plunksnos. Tomai, kurie susidėjo iš vyniojamojo popieriaus ir išsikraipusių viršelių, buvo vienas po kito metami iš pusanatro metro aukščio ant mirtin pasmerktosios Dievo karvytės. Sakoma, kad ji neilgai kentėjusi.

Vertė J. P. P.

Už šią taiklią satyrą lenkų rašytojas nebuvo likviduotas, bet gavo Varšuvos laikraščio "Przegląd Kulturalny" premiją. Bet... tai buvo 1958 metais.

gerų prietelių suaukotas.

Taip pat ir laimėjimų dovanos buvo narių ir prietelių aukos. Už tai skyriaus valdyba visiems dėkinga. Ypač toms ponioms, kurios nėra Tautinės Sąjungos narės, bet pagamino skanaus maisto, ir dar darbavosi įvairiose pareigose. Tai ponios Puikūnienė, Sakienė, D. Mitkienė ir S. Batkienė, kuri atvežė glėbi dovanų laimėjimų stalui, ir visą vakarą prie jo darbavosi. Rengėjai džiaugiasi turėdami tokių širdingų darbuotojų ne tik narių tarpe, bet ir gerų draugų eilėse.

Negalima praleisti nepamirėjus pora mūsų narių, be kurių pagalbos būtų beveik neįmanoma apsieiti. Tai Juozas ir Ona Meisonai. Jie ir maistą atvežė paruoštą ir taip puikiai šeiminkavo virtuvėje. Su jais dirbti vienas malonumas. Kitas taip šeiminkas, visur tin-

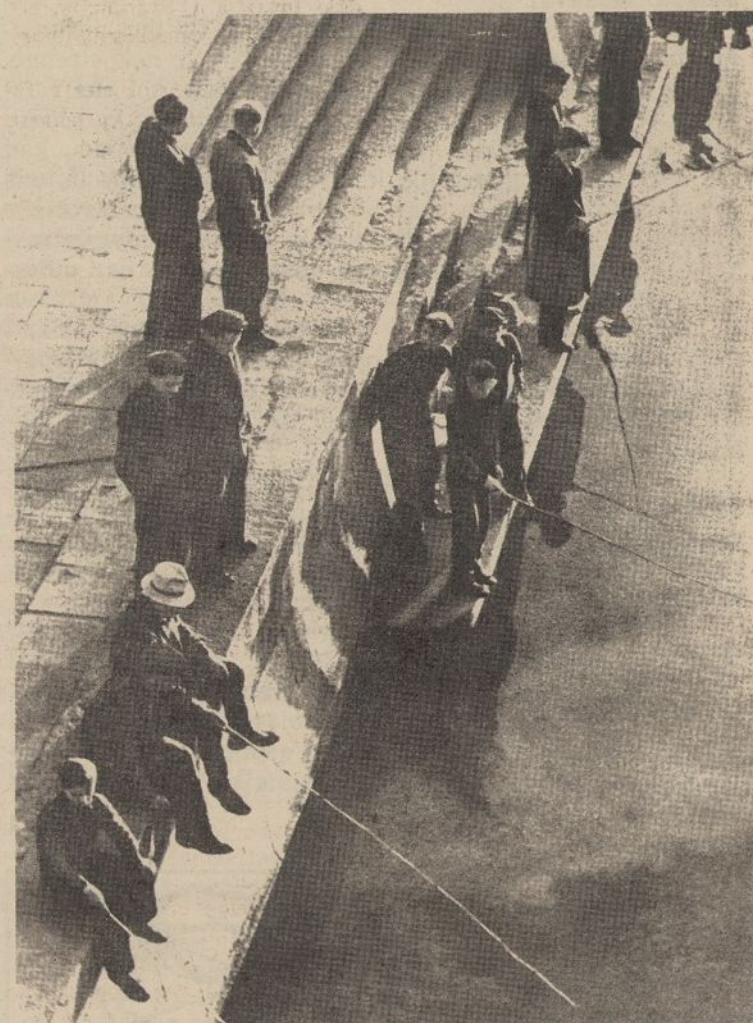
kas, tai mūsų energingas Vytautas Aleksandriūnas. Jis pravedė meninę programos dalį, svečius priėmė, jis visur matė, kur tik pagalbos reikėjo.

Aišku, kad visa tai suorganizuoti reikia gausaus asmens. Ją mes turime. Tai Sofija Waitekienė, kuri yra skyriaus vicepirmininkė ir buvusio parengimo iniciatorė. Šalia jos lygiai darbavosi skyriaus išdininkas Juozas Raibys ir pirmininkas A. Žatkus. Jų rūpesčiu ir buvo viskas gražiai ir skoningai sutvarkyta.

Šokiams grojo geras orkestras. Svečiai nenoromis skirstėsi į namus.

Skyriaus valdyba širdingai dėkoja visiems, kurie kokių nors būdu prisidėjo aukomis, darbu, programos išpildymu, dalyvavimu parengime ir gerais linkėjimais.

A. B. N.

Kur tų meškeriojų nesutiksi. Jų ir Vilniuje, Neries pakrantėje, šiltą rudens dieną susirenka būriai, o užpakaly jų dar didesni būriai smalsuolių...

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų perlaikymas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėte keliauti, tuoj susirikiu su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Visi priešai tebėra nesunaikinti

Sekant komunistinę spaudą, lietuviškai spausdinamą pavergtose tėvynėje ir kituose kraštuose, o taip pat gaudant nemažai žinių ir kitais kanalais, susidaro tvirta nuomonė, kad visi komunizmo priešai, kurie priešinosi žmogaus ir tautos pavergimui, ten tebėra nesunaikinti. Ir svarbiausia, nesunaikinti ir po to, kada brutaliausiomis priemonėmis tūkstančius išžudė, šimtus tūkstančių ištrėmė, kada pilni kalėjimai ir pilnos priverčiamųjų darbų stovyklos.

Keista. Patys komunistai sako, kad lietuvių tauta laisva valia įsijungė į Tarybų Sąjungą. O Chruščiovas, būdamas New Yorke, net propagandistams aiškino, kad ir išstoti iš Tarybų Sąjungos galima. Bet galima, tik tokia pat laisva valia, kaip ir įsijungiant. Taigi, kaip "įstojų" kariuomenės durtuvais "drąsinama", taip ir išstoti tegali.

Laisvės kova, kaip ir nuo pirmos okupacijos dienos, taip ir dabar tebeina. Tik kovojantieji turi taikytis prie realių galimybių sąlygų. O jas diktuoja paties okupanto taktika ir laikas. O kovos sąlygos tautai kietos, daug aukų reikalaujančios, iš vienos kovos būdo į kitą pereiti verčiančios.

Okupantas, bent iš pirmo žvilgsnio, giriasi, kad jam jau pasisekė sunaikinti buržuazinius nacionalistus. Bet tai tik iškilmių kalba. O gyvenime yra kitaip. Ir kai atverti jų laikraščių puslapius, kai pasiklausai jų radijo, pamatai, kad kovojama, kaip ir anksčiau, lygiai prieš tas pačias lietuvių grupes. Štai jos: Buržuaziniai nacionalistai; kenkėjai žemės ūkyje, pramonėje, ir bendrai, visoje gamyboje; svetimo turto grobstytojai; neklausantieji partijos įsakymų ir jų nevykdantieji; religiniai fanatikai.

Nesunku suvokti, kad į šias "kenkėjų" kategorijas įeina visa lietuvių tauta, išskyrus tuos pataikūnus, kurie nuėjo Judošiaus grašio iš Maskvos pelnytis. Bet tokių visais laikais buvo ir bus. Juk jei vienas pasitaikė iš dvilikos Kristaus apaštalų, tai kodėl kelios dešimtys negali atsirasti iš trijų milijonų?...

Buržuaziniai nacionalistai, kuriuos Lietuvos okupantas kliečiausiai naikina, patys pavojingiausi priešai. Kas jie tokie? Ar tai tautininkų, ar kitų kurių nacionalinių grupių buvę nariai? Ne, tai visi lietuviai, kurie tik nesilanksto Maskvai.

Kenkėjai žemės ūkyje ir pramonėje tol bus nesunaikinami, kol visi dirbantieji bus pusalkani ir neapsirengę, kol jie negalės turėti privatinės nuosavybės, kol bus valstybės vergai. Ir tol reikės bausmėmis gsdinti, kad laiku pasėtų ir laiku derlių nuimtų, kol žmogus nejaus, kad tas darbas ir jo gyvenimą lengvina. O jei senais laikais dvaro baudžiauninkas vogė iš savo pono, tai dabartiniais dvidešimtojo amžiaus moderniais laikais, komunistinė vergijoje, darbininkai tuo pačiu noru vagia iš dar didesnio — valstybinio pono.

Nepaklusnieji partijos įsakymams taip pat niekad nebus sunaikinti. Galima į visas puses plėsyti ir įrodinėti, kad labai smagu Kazachstano plėšininėse žemėse, bet lietuvis labai gerai žino, kad jam geriausia prie Nemuno.

Nemažiau sunku iš lietuvių sąmonės bus išplėsti ir tikėjimą. Jei, kovojant ypatingai didelėmis pastangomis, vieną kitą ir pasiseks nuvesti kitokių kelių, tai dauguma, kad ir negalėdami lankyti bažnyčios, tikės į didžiuosius krikščionių principus ir nelaimėse šauksis Dievo.

Sovietiniai okupantai šiemet labai triukšmingai šventė dviejų dešimtmečio grobio šventę. Ir įtikinėjo, kad dabar visiems gera būti Maskvos valstybiniais vergais. Bet tas gerumas toks, kad turi nuolat kartoti, jog reikia kovoti su čia paminėtomis kenkėjų grupėmis. O tos tarmių kenkėjų grupės taip ir nebus sunaikintos, kaip nebus sunaikinta visa lietuvių tauta.

B. G.

MES KALNŲ NENUVERTĖM...

P. Lelis, cituodamas Vienybės 40-me numerį šiuos Rasteno žodžius, džiaugiasi, kad LNT pirmą kartą prisipažino kalnų nenuvertę. Be to, jis rašo:

"...Jei pažvelgsime į Talkos praeitų metų lėšų apyskaitą, tuojau įsitikinsime šios "laisvinimo" org-jos pajėgumo ir jos nuveiktų darbų vertės nemkumu. 1959 m. Talka turėjo pajamų iš viso \$2,132,67. Tai suma, kuri negali lygintis su bet kurios eilinės org-jos ar bendruomenės apylinkės metinėmis pajamomis. Pav., Hamiltono apylinkė 1959 m. turėjo pajamų 12,000 dolerių..."

Visai suprantama, kad LNT iš

tiesk pajamų ir prie geriausių norų nebūtų galėjusi kalnų nuverti, bet kiek žinau, Talkos atstovai asmeninėms kelioms prezidentiniams kandidatams paspausti ranką iš visuomenės surinktų lėšų nenaudoja, tai pozityvių darbų ir iš tos kuklios sumos galėjo nemaža atlikti.

Bet gi labai nuostabu ir gaila, kad P. Lelis nepažymėjo, ar nuvertė kalnus kokios kitos laisvinimo org-jos, surinkusios daug tūkstančių metinių pajamų. O pagaliau ta pati jo minima bendruomenės apylinkė, kur sunaudavo tuos 12,000 dol., ar kalnams griauti ar velėnomis plėsti, nes b-nės veiklos negyvyje didžiausia priežastis ir yra, anot jos va-

Punsko (Lenkijoje) maži lietuviai, praėjusią vasarą dalyvavo ekskursijoje Tėvynės pasienyje, gavę progos bent iš tolo pasižiūrėti į Lietuvos miškų viršūnes.

Kiti rašo

Aristokratai imigrantai Kanadoje

Tokį rašinį paskelbė Tėviškės Žiburiai. Jame, apie buvusių aristokratų įsikūrimą Kanadoje, rašoma:

Pastarasis karas bei pokario laikotarpis iš savųjų tėvynių išbloškė ne vieną ir aristokratą. Nemažai jų atvyko į Kanadą. Grafas Tiškevičius, gana skurdžiai gyvenęs Montrely, beabejotai nėra vienas tituluotas Lietuvos pilietis šiame krašte.

Keletą tokių aristokratų sumini savo korespondencijoje iš Toronto ir "Frankfurter Rundschau" korespondentas Jelinek.

Grafas Karolis Teleky, kurio dėdė pastarojo karo metu buvo Vengrijos premjeras, kuris turėjęs 28,000 margų žemės, iš pradžių dirbęs viename antros eilės viešbuty durininku, o dabar netoli Colborne turįs vištų ūkį ir pats išvežiojęs parduoti kiaušinius. Šitam savo užsiėmime jis turėjęs vieną įdomų nuotykį. Parduodamas kiaušinius jis vienos šeimininkės dėmesį atkreipęs savo puikia literatūrine prancūzų kalba. Ji tada pakvietusi į ją vieną priėmimą savo namuose. Atvykęs grafas Teleky salione pastebėjęs uždarytą fortelį ir paprašęs leidimo paskambinti. Savo skambiniu jis taip sužavė-

jęs šeimininkę, kad ta atsiveikinant jam pasiūlius priimti fortepijoną kaip dovaną.

--Tamstai jis labiau reikalingas kaip mums, -- kalbėjusi šeimininkė.

Grafas Teleky dovaną priėmęs dėkodamas.

(Nukelta į 7 psl.)

VISAIŠ APDRAUDOS REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Iš UGNIES KATILIŲ PAS STRO'S ateina Amerikos labiausia gaivinantis alus!

Stroh's alus pirmiausia verdamas, kad turėtų gerą skonį. Ir jis verdamas prie 2000 laipsnių. Toks didelis karštis ir duoda geriausį skonį, iš geriausių mišinių, lengvesnį, švelnesnį, nepalyginamą alų. Pabandykit Amerikos vienintelį ugnį verdamą alų šiandien... ir jūs sakysite, kad tai yra labiausia gaivinantis alus, kokį jūs bet kada ragavote!

JUMS PATIKS
Stroh's
JIS ŠVELNESNIS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Kai kurie Clevelando sportininkai už pereinamais metais varžybose atsižymėjimo plaketėmis, Nuotraukoje Pikturna, Premeneckas ir Venclauskas dovanų prisirinko glėbiais....

Dirvos nuotrauka

Laisvos nuomonės rinkiminėmis temomis

Prašau balso "neutraliesiems"!

Išpūdžiai iš rinkiminės "mišrainės"

Bronys Raila

"Ką gi mes matome visuomeniniame mūsų gyvenime šiuo metu? Vienu žodžiuariant -- didelį chaosą"... Taip "Ateitininkų ideologijoje" 1933 metais rašė lietuvių katalikų filosofas prof. Stasys Šalkauskis. Tokiu atsakymu logiškas mąstytojas tada tepadarė tik mažą aritmetinę klaidę. Jo atsakymas susidėjoariant ne vieną, bet du žodžius: didelis chaosas!

Bet šiaip jau jo išvada tebegaliotų šiandien Amerikoje, ypač Amerikos lietuvių politinio gyvenimo verpetams. Štai dabar šios šalies prezidentūron veržliai mojasu su gera viltimi laimėti Amerikos katalikas, ateitininkas Kennedys, milijonieriaus vaikas. Lietuvių visuomenės triuškinanti dauguma, kaip žinoma, yra katalikai. Bet ar tokia pat dauguma remia mūsų ateitininką? Negalėtum taip pasakyti.

Jeį suminėčiau tik vieną kitą pavyzdį, tai štai už popiežių katalikiškesnis "Draugas" vis kažkaip neramiai svyruoja, kai tuo tarpu darbinikiškos ideologijos dienraštis "Naujienos", pagalistorinę tradiciją, bedieviškas ar bent laisvamaniškas laikraštis, gana aiškiai užsisloja už kataliką ir milijonieriaus vaiką. Gi, "Dirva", dabar taip suburžuazėjusi dosniomis rėmėjų aukomis ir visu šiuo pokarinu laikotarpiu tokia rūpestinga nenusiųžengti katalikiškos pasaulėžiūros dėsniams (kitai yra buvę mūsų Amerikos lietuvių tautiečių sąjūdžiuose prieš didžiuosius karus, kada juose daugiau vyravo liberališka ir laisvamaniška tradicija!), -- "Dirva" štai gana aiškiai ir, kaip čia sakoma, "editoriškai" agituoja už kveikerį Nixoną, smulkas krautuvininkėlio sūnų iš Los Angeles priemiesčio Whittier, Calif., -- kaip sakoma, kapitalistų, didžiųjų apdraudos bendrovių ir biznio kompanijų partijos kandidatą.

Dar keisčiau yra su filosofiniais klausimais. Čia, anot S. Šalkauskio, tikrai didelis chaosas. Bostonietis katalikas ir milijonierius, Londono socialistiškos ekonominės mokyklos auklėtinis, skelbia pačius gryniausius laicistų ir liberalų dėsnius: Amerikoje bažnyčia buvo ir liks griežtai atskirta nuo valstybės. Klebonai ir vyskupai su juo neateis į valdžią. O pietų baabtistų dvasininkams jis prisiekdinėjo, kad net ir paties Romos popiežiaus jis neklausysias, jei šis panorėtų kištis į Amerikos politikos reikalus!

Patį kralienė Mikalda nebežinotų, kaip čia yra. Ar ateitininkas Kennedys yra prastas katalikas, ar gal mūsų lietuviško klerikalizmo filosofija vis buvo tokia viduramžiška ir žemažiurė?.. Juk tą bostonietį už tokias pažiūras reikėtų ekskomunikuoti!

Dalykai yra painūs, susijaukę, beveik neišsprendžiami.

Juo labiau man, kaip ir jums daugeliui, kurie per pastarus du dešimtmečius nedalyvavome aktyviojoje politikoje (siaurąja to žodžio prasme) ir nepriklausome jokio krašto politinei partijai. Bet kai vidaus politiniai verpetai įsivaidina, kartais sunkoka susilaikyti, nes visa aplinka ir gyvenimas skatina ir tave susimąstyti, pasirinkti, jei ne kur nors prisirašyti, tai bent už ką nors pasisakyti. Turėti "tvirtus principus", kaip pasakytų mano tremties bičiulis kun. S. Yla! "Neplūduriuoti visuomeninių vandenų paviršiuje be vairo ir be burių",

ir susidedantiems iš įvairių nusi-statymų asmenų, priklausantiems skirtingiems socialiniams klotams. Duočiau pasireikšti visokioms pažiūroms, laikraštini mieliai dėčiau abiejų partijų kultūringai surašytas ir gerai apmokamas proklamacijas (jos turtingos ir tegu deramai apmoka savo agitaciją, o mūsų laikraščiai reikalingi naujų pajamų), bet nemanyčiau, kad būtų reikalinga su "visu vairu" ir "visom buriu" irkluoti už vieną katrą partiją.

Pirma, mano skaitytojų didelė dalis juk nėra manoperšamos partijos šalininkai ir turi rimto pagrindo simpatizuoti kitai partijai, -- kam man juos erzinti, gal net jų netekti be reikalo? Antra, ar bus mano laikraščiu,

Ginčijasi dėl blusos, o nemato dramblio...

kaip čia neseniai išsireiškė kitas mano tremties talkininkas V. Rastenis...

Na, tai tik duokit stiprų vairą ir neklauras bures, -- tai mes neutralieji ramiai plauksime, tartant visų nusirašiusių laikraštinių aukšinių posakų, į šviesę rytojų. Bet prieš plaukdam, visdėto daugelis norėtume bent pačiupinėti tas bures ir tuos vairsus, geriau pasiklausinėti, kokie gi tie tvirtieji principai.

Nors ir liberalas, bet, pasak kun. S. Yla, greičiausia nebūčiau toks "beprincipiškas", kaip jis galvoja apie mano giminę. Jei per nelaimę kada tapčiau lietuviško laikraščio redaktoriumi ar leidėju, ar patekčiau į kokios Amerikos lietuviškos organizacijos vadovybę, tai prezidentinių ir kongresinių rinkimų metu mažiausia tris kartus dar pergalvočiau, už ką ir kaip man pasisakyti. Ypač jei tos mano pareigos reikštųsi laikraštyje ar sambūryje, sukurtam ne šio krašto vidaus politikos tikslams bet visuomeniniams ir kultūriniais mūsų tautinės grupės reikalams

mano organizacijai, mano tautinei grupei naudinga, jei mano peršami kandidatai pralaimės rinkimus, o tatau kaidada atsitinka. Trečia ir svarbiausia, -- ar nebūtų geriau, jei iš įvairių pusų giliau aiškinčiau kaip tik tuos principus, kurių vardan vedama rinkiminė kova, o nesi-versčiau naivios bačkinės agitacijos "argumentais"?

Taigi, tie principai, tie abiejų partijų vidaus ir užsienio politikos pamatiniai dėsni. Juos randame partijų platformose, surašytose konvencijų metu. Jie ten patraukliai ir aiškiai išdėstyti, bet, kaip pasirodo, visuomenei jie vis neaiškūs, ir partijų kandidatai rinkiminėje agitacijoje juos toliau tebeaiškina.

Nėra klausimo, ar Amerikos piliečiams lietuviams verta dalyvauti tų klausimų aiškinime. Verta, ir būtina reikia, ir kasmet vis daugiau. Ir netik juos aiškinantis, bet ir aktyviau dedantis prie jų formavimo. Jei šio pokario vyresnės kartos ateiviai dėl kalbinių ir psichologinių kliū-

Amerikos vidaus ir užsienio politika

čių šiame vyksme nenori ar negali dalyvauti, tai jau turime čia išsimokslinusių gausią ir kasmet gausėjančią mūsų akademi-nę jaunuomenę, kuriai yra atviros visos durys dalyvauti moderninių Amerikos politikos principų ieškojime ir nustatyme. To gali būti iš dalies siekiama per nacionalinius mūsų tautinės grupės partinius susigrupavimus, ar -- ir tuoj atveju be abejo daug vaisingiau -- tiesiogiai per amerikines tų partijų organizacijas.

Man baisiai liūdna, kad kolkas, išskyrus a.a. Olio ir dar vieno kito atvejį, Amerikos lietuvių organizuotas reiškimasis šios šalies politinių partijų plėtojimo daugiau reikšėsi ir tebesireiškia tik, tartant Chruščiovo žodžiu "chalujaus" vaidmeniu: pasidarbuoti, kad vienas, kitas ar trečias kandidatas gautų daugiau balsų. Lietuviai už tą poną, lietuviai už aną poną, -- tai maždaug ir visa mūsų "akcija" kolonijose. Ponas gauna tuos balsus, ir sudiev ligi sekančių rinkimų...

Daug vertingesnė buvo, pvz., ALT kai kurių pareigūnų pastanga eiti tiesiai į dalykų vidų jaupartijų konvencijose ir daryti tiesioginės įtakos jų platformų surašymui. Ir būtų dar naudingiau, jei partijų veikloje dalyvaujantieji lietuviai ne tik per konvencijas, bet visą laiką ir visuose, tegu ir mažiausiuose tų partijų padaliniuose, nuolat dalyvautų partijų platformos ir jos vykdymo kritikoje, formuotų opiniją ir teiktų pagrįstus, logiškus argumentus pozityvesnei ir sveikesnei Amerikos politikai nustatyti.

Yra menkas dalykas, pvz., kritikuoti kurį ALT pareigūną, kam jis išleido pustrėčio šimto dolerių kelienei pas prezidentinę kandidatą. Būtų daug svarbiau sužinoti ir išdiskutuoti, ką jam su kitais indėnais ir negrais tas kandidatas pareiškė, kokie jo gilesni nusistatymai ir politika, ir ką jam išdėstė mūsų ALT pareigūnas ir kaip jis kritikavo kandidato poziciją, jeigu ji atrodė nepatenkinama, neįtikinanti, nepagrįsta. Lygiai yra menkas ir į vaikiškas iliuzijas vedantis pigus triukelis išdėti nuotrauką, kur kitas prezidentinis kandidatas kiek pasiginčija su draugu Nikita virtuvėje, ir iš to padaryti išvadą: "tik tokie vyrai gali imtis iniciatyvos komunizmui sutramdyti". Jeigu tik to užtektų, tai rastume vyrų, kurie daug arčiau Nikitą priremtų prie sienos, negu tame pusėtinai vidutiniškame dialogelyje Maskvos parodos virtuvėje.

Amerikos politikos nelaimė yra kaip tik tų tvirtų, aiškių, realybę pagrįstų principų ir juos atstovaujančių charakterių stoka. Tauta, kuriai likimas lėmė šiuo metu vadovauti pasauliui, dar neišaugino atitinkamo masto vadų. Ji pati, jau susirūpinusi, dar tebeieško savo pagrindinių nacionalinių uždavinių. Ir tatau matyti visur. Pastarajame Jungtinių Tautų suvažiavime ne Amerikos atstovai rįžtingiau ir tiksliau sugebėjo atsakyti Chruščiovui dėl kolonializmo, o tos misijos drašiau ėmėsi tik mažų tautų delegatai. Ir jau keturiuose televizijos debatuose su nusivylimu klausėmės, kaip prezidentiniai kandidatai gana šmaikščiai disputavo dėl smulkmenų, bet didieji, pagaunantieji principai, konstruktyvios ir aiškos idėjos, nuo kurių priklausytų pasaulio likimas, vis nepasirodė.

Štai kad ir ilgas ginčas dėl ma-

žyčių Quemoy ir Matsu salelių.

Ar tos dvi salelės apginamos ar gintinos? Pasak Nixono, jos gintinos iš principo; pasak Kenedžio, jos neapginamos, bet tam tikrom sąlygom turėtų būti ginamos... Abu kandidatai ir Amerikos spauda gaišta laiką šitokiais problemomis, -- bet nė vieno žodžio debatuose ar kitur dėl komunistinės Kinijos. Dėl to raudonųjų pajungto pusės milijardo gyventojų koloso, kurio šešėlis vis didėjančia grėsme apdengia visą Aziją. Dėl jo tebėra padalinta Korėja, buvo padalintas Vietnamas, gresia pavojus Laosui, Siamui, Indijai, Singapūriui, Indonezijos sukomunistimui. Bet abi partijos ar nekalba ar neturi jokio konstruktivaus plano Kinijai išlaisvinti.

Vienas iš kandidatų sparnuotai sukiša apie "laisvės ofensyvą", bet kaip konkrečiai ta ofensyva reikšis ir ko jis sieks, veitui lauktum atsakymo. Ar tik su tokia reakcija, kaip buvo 1956 m. Vengrijos suklimo metu?

Ne mažiau skambūs ir tušti žodžiai apie nusistatymų nepripažinti sovietinių užkariavimų ir dominavimo Europoje. Mažai teiškia ar nieko nereiškia toks "nepripažinimas", jei nėra nei valios, nei plano organizuoti pavergtų tautų laisvinimą, jei su pavergėjais bendradarbiaujama ir norima bendradarbiauti, jei kairie iš jų, kaip Tito ar Gomulka, net stambiai remiami. Tadiš tikrųjų, sovietų dominavimas ir komunistinės santvarkos jau yra pripažįstamos, ir vyksta bendradarbiavimas su opresoriais, o ne su pavergtomis tautomis.

Arba štai stulbinanti vieno iš kandidatų politinė filosofija, dėstoma jo knygoje! Vengrijos suklimas parodė, kad negalima pagelbėti suklusioms tautomis ir todėl nereikia skatinti jų tautinės savijudybės. Geresni pavyzdžiai būtų Suomijos, Jugoslavijos, Lenkijos kelias... Na, o jei raudonojoje Kinijoje būtų didelis suklimas, ar ir jai nebūtų verta padėti, idant nepaskatinti "tautinės savijudybės"? Kandidatas skelbia principą, kad "taika yra būtina laisvės pažangos sąlyga" ir kad reikia būti pasiruošus realistiškai bendradarbiauti su įvairiomis, kartais net nekenčiamomis valdžiomis.

Iš tikrųjų, ne taika, bet tik taika yra laisvės sąlyga, -- bet laisvė yra bet kurios patvarios ir teisingos taikos sąlyga. Ir tie, kurie bendradarbiauja su "nekenčiamomis valdžiomis", iš tikrųjų dirba prieš tautas, kurias tos nekenčiamos valdžios yra pajungusios.

Ir visos šios "idėjos" mūsų spaudoje pateikiamos, kaip neva kalbančios kandidato naudai! Tai tik parodo, kiek mes nesame išstudijavę savo pačių, Pabaltijo tautų laisvės problemų, nei komunistinės ofensyvos metodų, nei to, šalkauskiškai tartant, "didelio chaoso" vakariečių dabartinėse politinėse idėjose.

Abu Amerikos prezidentiniai kandidatai, kaip atrodo, sutinka dėl vieno principo: -- reikia vis daugiau ir geriau ginkluotis, nes jeigu tik būsime stipriausi, tai tauta bus išsaugota ir agresoriai neišdrįs mūsų bombarduoti...

Ši teorija labiausiai man primena Prancūziją nuo pirmojo iki antrojo pasaulio karo. Prancūzai tada tarė ir padarė: pasistatymke Maginot liniją visų pasieniu, ji mus apsaugos nuo germanų užpuolimo... Įtvirtinimų linija buvo pastatyta, kurią neužligo Hitleris pralaužė per kelias dienas. O šiandien matome, kaip tikras, nebeužpuodruotas komunizmas net karo nepasikelbus gali atsirasti Kuboje, visai panosėjel

Nebeminėsiu kandidatų ekonominės ir socialinės programos įvairių dėsnių, kur mes galėtume būti skirtingų nuomonių, kiekvienas pagal savo tiesioginius interesus. To tautiečio, kuris turi, pvz., 100,000 dolerių metinių pajamų ir kuriam dar nėra reikalo rūpintis sveikatos draudimo, nedarbo ir panašiomis problemomis, aš čia neagituosiu balsuoti už demokratų partijos kairiojo sparno kandidatus. Fabrių darbininko ar smulkas verslininkėlio, kurio kasdienos rūpesčių yra mokesčių, apdraudų, ekonominio saugumo, darbo unių laisvės ir kitos socialinio, sakykime, krikščioniško teisingumo problemos, aš neagituosiu balsuoti už senatoriaus Goldwaterio tipo respublikonus, protingesnų jų interesų apsaugą nevadinsiu "atrėpliojančiu socializmu" ir neįžėdinėsiu jų inteligencijos.

Čia keliais žodžiais sustojau tik ties "užsienių politika", kuri lietuviuose laikoma svarbiausia ir apsprendžianti. Bet ir čia, stebėdamas abalonės akimis iš po vandenio, kolkas tematau tirštą idėjinę ir intelektualinę miglą ir su Dirvos "Iš kairės ir dešinės" geriausio skyriaus redaktoriumi kartu tegalėčiau sušukti: -- Ak, tu, begaliniis liūdesy! Rudens puvė mūsų dar vakar žėrėjusios dienos, mūsų vadų gražiai rėmintos galvos, vardai ir pavardės didžiosiomis raidėmis... Ir daugiau beveik nieko.

Vilniuje viena iš judriausių yra Liudo Giros gatvė, kurioj vyksta, ne tik atvira, bet ir "juodoji" prekyba. Čia iš po skverno parduodamos amerikoniškos kojinės, vaistai ir keičiami rubliai į dolerius... Oficialių parduotuvių iškabos išrašytos dviem kalbom: lietuviškai ir rusiškai. Štai: Vynas-Vino, Pieno kavinė-Moločnoje kafe ir t.t.

20 metų tos srities praktika

VOKISKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

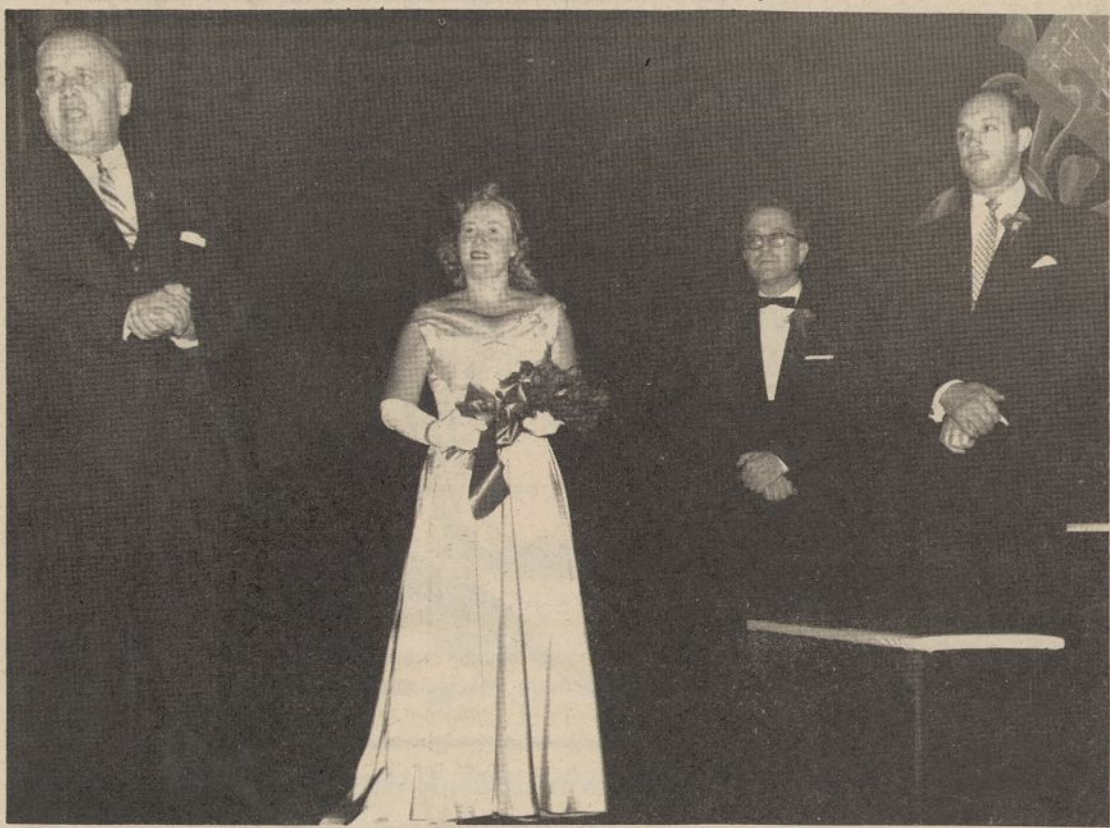
TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave. LA 1-4669
CLEVELAND 2, OHIO

Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės spalio 8 d. surengto koncerto dalyviai su L. B. pirm. P. Vileišiu. Iš kairės: P. Vileišis, solistė Lionė Juodytė, pianistas Aleksas Mrozinskas, ir neseniai iš Argentinos atvykęs akordeonistas E. Radionovas.

SOCIALINIS DRAUDIMAS (7)

Visais šio skyriaus reikalais laiškus prašom adresuoti: Dirva, Socialinis skyrius, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

J. ŠOLIŪNAS

KAIP APSKAIČIUOTI PENSIJĄ?

"Taigi dabar, tamsta, ir nežinau, kiek aš gausiu pensijos" -- labai dažnai šitokį nusiskundimą gąžina nepatenkintas pensininkas, kai jam paaiškinama, kad pensijos didumas priklauso netik nuo išdirbo laiko, bet taip pat ir nuo įmokėtų mokesčių. Dažnai, pavyzdžiui, pensininkas sako, jog, girdi, jis išdirbo pakankamai ilgai kad gautų pačią didžiausią pensiją. Tačiau toks aiškinimasis yra visiškai klaidingas.

PAGRINDAI

Socialinio draudimo pensijos apskaičiavimas yra gan sudėtingas. Yra naudojami net keli būdai, tačiau kai kurie iš jų yra tokie reti ir jau pasenę, kad šiuo metu dažniausiai naudojami tik du. Ir dar daugiau: iš šių dviejų apskaičiavimo būdų vėl vienas naudojamas daug rečiau, negu antrasis. Užtat apie pirmąjį tik užsiminsime, o antrąjį bandysime paaiškinti, kad reikalingas, pats skaitytas galėtų apskaičiuoti savo pensijos didumą.

Pirmuoju atveju naudojami visi darbininko įmokėti socialinio draudimo mokesčiai nuo 1937 m. sausio mėn. 1 d.

Antruoju atveju naudojami visi darbininko įmokėti draudimo mokesčiai tik nuo 1951 m. sausio mėn. 1 d.

Dabar kyla klausimas, iki kokios datos šie įmokėti mokesčiai naudojami? Kada yra įmokėtų mokesčių užbaigiamieji metai? Čia specifinės, užbaigiamosios datos negali būti vienodos. Pagrindinės yra trys:

a) Sustabdoma su metais, kuriuose darbininkas sulaukė pensininko amžiaus (vyras - 65 m., moteris - 62 m.),
b) Galima sustabdyti, pabaigti su metais, kuriuose darbininkas miršta ir
c) Sustabdoma su metų pradžia, kuriuose darbininkas tapo nedarbingu.

Tad trumpai: pensijos apskaičiavime naudojami visi darbininko įmokėti socialinio draudimo mokesčiai, čia nurodyto laikotarpio ribose.

Kas toliau? Tada iš viso metų skaičiaus yra leidžiama išimti nedaugiau kaip 5 metus su mažais uždarbiais, arba metus, kuriuose visai nieko nebuvo įmokėta.

NUO KO PRIKLAUSO PENSIJOS SUMA?

Pagrindė pensijos didumas priklauso nuo trijų dalykų: įmokėtų mokesčių didumo, išdirbo laiko ilgumo ir nuodirbo laiko tarpio (prieš 1950 m., ar po to).

Kaip pastebite, pensijos didumas jokiū būdu negali priklausyti nuo asmens turimų metinių darbo ketvirčių, apie kuriuos kalbėjome peritą kartą. Metinių darbo ketvirčių skai-

čius yra reikalingas tik teisės į pensiją įsigijimui. Neturint pakankamai išdirbtų metinių darbo ketvirčių, negalima gauti jokios pensijos.

Šitas skirtumas, tarp metinių darbo ketvirčių ir pensijos didumo, turi būti atskirtas, nes jie nieko bendro vienas su kitu neturi.

Šiuo metu pensijas apskaičiuojant dažniausiai yra naudojami tik įmokėti mokesčiai po 1950 m., nes tik po 1950 m. įmokėti mokesčius naudojant, galima gauti didesnę pensiją. Užtat skaitytoms ir norime paaiškinti būdą, kaip apskaičiuoti pensiją, naudojant socialinio draudimo uždarbius po 1950 m.

Viena pastaba: socialinio draudimo uždarbiais, pagal darbininko įmokėtus socialinio draudimo mokesčius, laikoma šios sumos (nedaugiau kaip čia nurodyta) -- 1951 - 1954 m. -- 3600,00 dol., 1955 - 1958 m. -- 4200,00 dol. ir pradedant 1959 m. -- 4800,00 dol. Vadinasi, už šias uždarbių maksimalines sumas darbininkas mokėjo ir moka socialinio draudimo mokesčius ir todėl jis, pensiją apskaičiuojant, gali tas sumas naudoti.

KAIP APSKAIČIUOJAMA?

Yra būtina iš eilės sekti žemiau nurodytus žingsnius, jei norima nesuklysti pensijos didumo apskaičiavime.

PIRMAS ŽINGSNIS. Paimama visi socialinio draudimo uždarbiai po 1950 m. iki a) tų metų, kada darbininkas sulaukė pensininko, amžiaus, arba b) tų metų, kada darbininkas mirė, arba c) tų metų, kada darbininkas tapo nedarbingu.

ANTRAS ŽINGSNIS. Iš visų metų skaičiaus išmetami nedaugiau kaip penkeri metai su mažais, arba visai beuždarbių, metais.

TREČIAS ŽINGSNIS. Sudedami visi uždarbiai ir bendroji suma padalinama iš mėnesių skaičiaus. **KETVIRTAS ŽINGSNIS.** Gautam mėnesinių uždarbių vidurkiui pritaikoma formulė. Kokia ta formulė? Štai:

a) paimama 55% iš pirmųjų 110,00 dol. sumos,
b) paimama 20% iš likusio mėnesinio uždarbio vidurkio sumos,
c) sudedame a - b gautą sumą,
d) gautąją c sumą pakeliame 7% štai ir gauname savo socialinio draudimo mėnesinės pensijos didumą.

Aiškumui pasekime pavyzdį: Petras Kalvis pradėjo dirbti 1951 m. ir visą laiką mokėjo socialinio draudimo mokesčius iki 1960 m. sausio mėn. 20 d. Tą dieną, sulaukęs 65 m. amžiaus, pasitraukė iš darbo ir padavė prašymą pensijai gauti. Jis vidutiniai kiekvienais metais uždirbo apie 5000,00 dol.

Apskaičiuojant jo pensiją taip buvo daroma:

a) Paimta jo socialinio draudimo uždarbiai nuo 1951 - 1954 m. (3600,00 dol. kasmet), nuo 1955 - 1958 m. (4200,00 dol. kasmet) ir 1959 m. uždarbis -- 4800,00 dol. sumoje. Vadinasi, jis išdirbo 9 metus,
b) Iš tų 9 metų buvo išmesta penki pirmieji metai, kaip metai su žemiausiais uždarbiais (1955 m. galėjo būti naudojami ir gali būti nenaudojami, nes jie šiuo atveju neturi įtakos),
c) Jo bendroji, 4 metų uždarbių likusioji suma -- 17400,00 dol., -- buvo padalinta iš 48 mėnesių (4 metai X 12 mėn. -- 48)
d) Gavome vadinamąjį socialinio draudimo uždarbių mėnesinį štai sumai pritaikome formulę:

1. 55% nuo pirmųjų 110,00 dol. -- 60,50 dol.,
2. 20% nuo likučio (252,00 dol.) -- 50,40 dol.
3. Sudedame abi sumas: 60,50 dol. plus 50,40 dol. -- 110,90 dol.
4. Pakeliame 110,90 dol. 7% ir gauname -- 118,56 dol. Kadangi dabar mokama tik doleriai, o numetami centai iki artimiausio pilno dolerio, todėl jo pensija -- 119,00 dol.

CHICAGO

LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ LYGA ILLINOIS VALSTYBĖJE galutinai užbaigė susiorganizavimo darbą ir oficialiai užsiregistravo šioje valstijoje. Paskutiniame susirinkime buvo išrinkta direktorių Taryba 1961 - 62 metams iš 24 asmenų. Taip pat išrinkta nauja Lygos valdyba, kurią sudaro: inž. Eug. Bartkus, dr. S. Biežis, inž. J. Jurkūnas, Kimbark, inž. V. Adamkavičius, R. Mieželis ir A. Keželis. Pirmininku išrinktas inž. Eug. Bartkus.

Chicagoje Lietuviai respublikonai nuo a. a. A. Olio mirties nebebuvo visiškai aktyvūs. Dabar, stojus naujoms, jaunoms ir aktyvioms jėgoms, politinis darbas žada būti labai gyvas.

LANKĖSI AMB. HENRY CABOT LODGE. Sekmadienį, spalio 23 d. į Chicago'ą buvo atvykęs amb. Henry Cabot Lodge, kuris užsienio politikos reikalais pasakė kalbą specialiai tautinėms mažumoms. Amb. Lodge per septynerius ir pusę metų vedė kietą kovą su komunistais Jungtinėse Tautose ir tuo tapo laisvojo pasaulio simboliu visiems pavergtiesiems. Todėl jo kalbos pasiklausyti Northwest Armorys 2:30 val. p. p. susirinko nepaprastai gausiai tautinių mažumų atstovų. Iš lietuvių dalyvavo ne tik visi Chicago's lietuvių respublikonai,

bet ir daugybė demokratų, o daugiausiai dalyvavo vadinamųjų "bepartijų".

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SPAUDOS BALIUS įvyko spalio 15 d. Chicagoje, Balio Pakšto svetainėje. Balius gausiai sutraukė gražios publikos. Meninėje dalyje dalyvavo solistė Roma Mastienė ir O. Šulaitienė.

Jonas Vaičiūnas ir Albinas Valentinas paskaitė savo kūrybos iš linksmosios pusės. Pastarasis perteikė "neregėtus lietuviškus dyvus", kurie atsitiks Chicagoje po 50 metų, t. y. 2010 metuose spalio 15 d.

Žurn. St. Daunys trumpai pasakė apie "Spaudos balių" reikalus laisvoji Lietuvoje, kurie ir Chicagoje jau virsta tradiciniais.

Visą programą labai nuotaikingai pravedė akt. -- rež. Stasys Pilka.

Alb. V.

DETROIT

Koncertas Alvin M. Bentley pagerbimui

Spalio 30 d., sekmadienį, 6 val. vak. Cobo salėje, tautinių grupių iniciatyva rengiamas JAV kongreso atstovui Alvin M. Bentley pagerbti koncertas-balius.

Programą atliks tautinių grupių meninės pajėgos.

Šokiams gros iš Hollywoodo "Blue Barons" orkestras.

Dalyviai bus vaišinami kava ir užkandžiais. Įėjimas 1 dol., už kurį galima laimėti spalvotą televiziją ir kitas vertingas dovanas.

Bilietai galima gauti VI. Paužos krautuvėje.

Lietuvių Komitetas Bentley For Senate maloniai kviečia Detroito lietuvius

skaitlingai dalyvauti.

J. G.

L. V. Liaudininkų suvažiavimas

Spalio 15 ir 16 d. Detroito buvo suvažiavę Amerikos ir Kanados Liet. Valst. Sąjungos veikėjai. Ta proga padarė viešus pranešimus adv. L. Šmulskštys, J. Audėnas ir žurnalistas J. Kardelis.

Balfo 76 sk. narių susirinkimas

Spalio 30 d., 11 val. šv. Antano parapijos mokyklos patalpose šaukiamas Balfo 76 sk. narių susirinkimas bėgamųjų skyriaus reikalų aptarti ir į dešimtąjį Balfo seimą atstovams išrinkti.

K. J.

NEW YORK

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania šventė New Yorke

Lapkričio 12 d., 6:30 val. vak., Cypress Manor salėje -- 1710 Cornelia St. (kam-pas Cypress ir Myrthle Avenue) Ridgewood, New York, įvyks L. S. T. Korp! Neo-Lithuania New Yorke metinė šventė. Iškilmingoje sueigoje juniorai bus pakelti į seniorus. Šokiams gros Rutenio orkestras. Bus vaišės.

• Atpigintų knygų iki 90 nuoš. galima įsigyti iš Gabijos leidyklos, kuri paskelbė metinį knygų išpardavimą. Sąrašai išsiunčiami parašius šiuo adresu: Gabija, 37-85 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

Eagle Stamps

visada padidina sutaupus

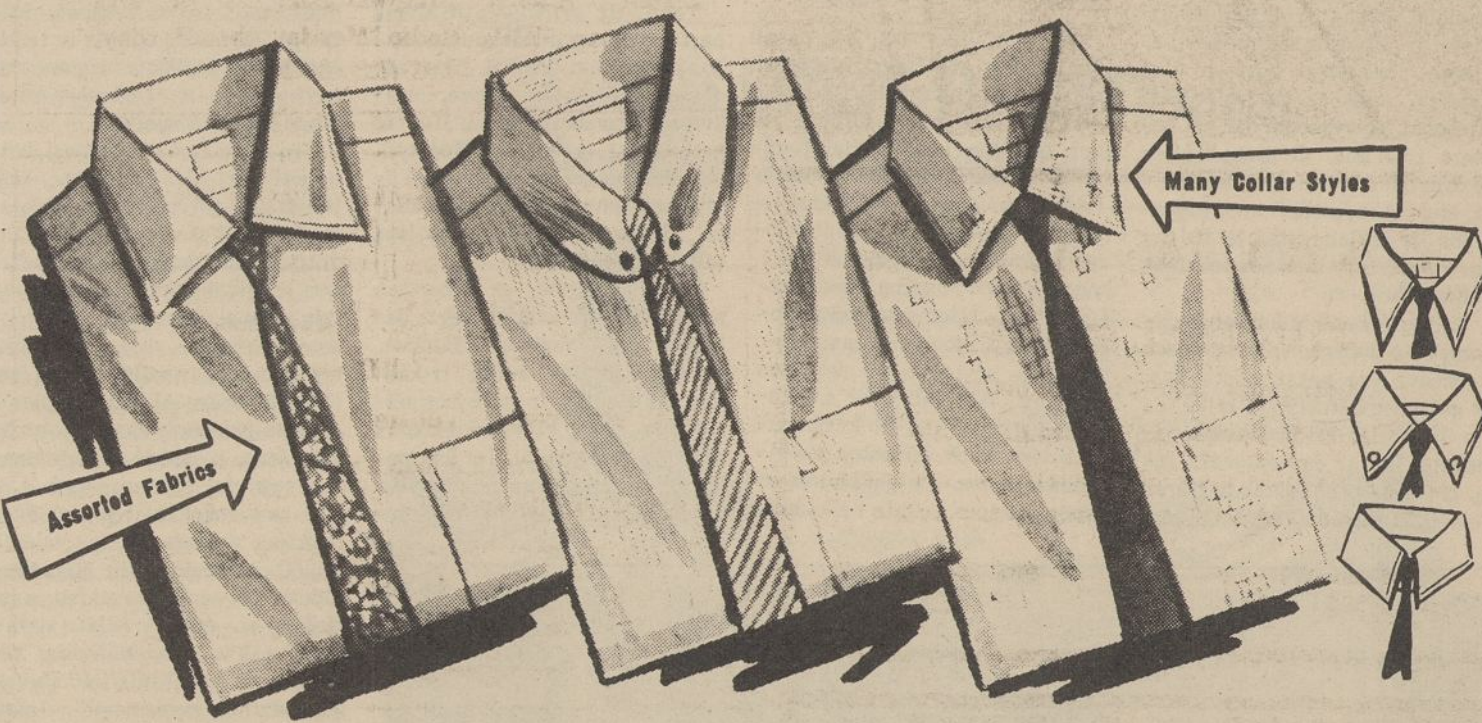
the MAY co's

NOW
3

BASEMENT stores

DOWNTOWN — PUBLIC SQUARE

CEDAR CENTER — RIDE AND RIDGEWOOD DRIVE

Išpardavimas! Vyrų išeiginiai marškiniai

MŪSŲ DIDELIS METINIS ĮVYKIS!
REGULIARIOS 2.99 IKI 3.99 VERTĖS

2.49
KIEKV.

2 už 4.90

Pažiūrėkite į šias puikias medžiagas:

- Combed mercerized cotton broadcloth
- Fine combed cotton oxford cloth
- Fine count engraved printed cotton broadcloth
- White on white jacquard or satin stripe white combed cotton broadcloth
- Fine white cotton pique
- End to end cotton madras

Pažiūrėkite į šias vertybės:

- Permanent Stays
- Lustrous Pearlized Buttons
- Every Shirt Strictly First Quality
- No Odds and Ends
- Every Shirt Tailored By Experts
- Every Shirt a Terrific Value

Mes didžiuojamės šiomis puikiomis medžiagomis! Mes žinome, kad tai yra nekasdieniniai pirkiniai! Tik per May Co.'s Rusio Metinį Vyrų Išeiginių Marškinių Išpardavimą jūs rasite geriausias medžiagas... marškiniuose geresniai išvaizdai... pasiūtuose geresniam devėjimui... gražiai skalbiamuose ir nešiojamuose. Jūs rasite garsius marškinius iš Towntex, Ardsley, by Garcraft, Dartmoor, Fashion-Hi, Ivy-Fashioned, Pride ir Dubbletex. Pirkite dabar Kalėdoms! Pirkite dabar sau!

EASEMENT MEN'S FURNISHINGS DEPARTMENT ... THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **L. V.S. Ramovės** Clevelando skyrius praėjusį šeštadienį, Čiurlionio Ansamblio namuose, atšventė dešimties metų sukaktį. Iškilnėms vadovavo skyriaus pirmininkas A. Jonaitis. Jis padarė dešimties metų veiklos apžvalgą ir išryškino, kad skyrius daugiausia veikė organizuodamas karo invalidams pašalpą ir Kario žurnalui leisti paramą. Per dešimtį metų skyrius tiems reikalams sutelkė virš 7000 dolerių.

Dešimtmečio metu buvo prisiminti visi skyriaus steigėjai, mirę nariai ir skyriui daugiau pasidarbavę. Skyrių sveikino Clevelando lietuvių organizacijų atstovai, o meninę programą atliko Nora Braziulienė ir V. Bakūnas. Po to vyko birutių paruoštos vaišės, o kas norėjo, galėjo ir pasižioti.

• **Gen. Kaziui Tallat Kelpšai** suėjo 65 metų sukaktis. Ji buvo atšvesta Ramovės dešimtmečio iškilmėse, nes gen. K. Tallat Kelpša buvo vienas iš to skyriaus steigėjų ir jo vadovų. Čia jam buvo įteikta skyriaus adresas, dovana, sugiedota ilgiausių metų ir perduoti linkėjimai. Skyriaus adresą įteikė A. Mikoliūnas, o sukaktuvininką ir jo poniją gėlėmis papuošė birutietės — P. Karosienė ir V. Morkūnienė.

Pulk. V. Braziuliui, Ramovės Clevelando skyriaus vienas iš steigėjų, švenčiant skyriaus dešimtmetį, V. Morkūnienė prisega gėlę. Greta adv. J. Smetona, ALT Clevelando skyriaus pirmininkas, V. Pliodzinsko nuotrauka

• **Marta Eggert ir Jan Kiepora** koncertuoja šį sekmadienį, 3:30 val. WHK salėje — 5000 Euclid Avenue. Daugelis juos atsimeina iš gražių filmų, tat tikimasi, kad nemažai jų pasirodymu ir susidomės. Lietuviai bilietus gali nusipirkti Baltic Delicatessen krautuvėje ar-

ba Dirvoje. Vieną valandą prieš koncertą bilietai bus pardavinėjami ir prie įėjimo.

• **Ieškoma pirkti geram stovyje naudota mašina.** Pageidautina Chevrolet. Telefonas RE 1-7222.

LVS Ramovės Clevelando skyriaus 10 metų sukaktį švenčiant sveikina Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininkas St. Barzdukas, Greta sėdi sukaktuvininkas gen. K. Tallat Kelpša, sulaukęs 65 m. amžiaus ir poniją Tallat Kelpšienė. Priekyje Lietuvių Bendruomenės pirmos ir antros apylinkės pirmininkas -- Eidimtas ir Bielinis, V. Pliodzinsko nuotrauka

DĖMESIO — JAUNIME

Studentai ir moksleiviai, Halloween proga, dalyvaukite **KAUKIŲ BALIUJE**, kurį ruošia Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopa spalio mėn. 28 d., penktadienį, 7:30 val. vak., Čiurlionio namuose. Dalyvaukite su Halloween kostiumais.

Bus įvairiausi žaidimai, puikios vaišės, įdomiausių kostiumų rinkimai, šokiai ir daug kitų įdomybių. Įėjimas tik 50 centų. Laukiam visų... planuokit savo kostiumus dabar!

Moksleivių Valdyba

Pagerbiant gen. K. Tallat Kelpšą ir poniją, P. Karosienė -- birutietė atstovė, sega gėles.

V. Pliodzinsko nuotrauka

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO 1-1673 atidarytas naujas, erdvas, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIUS IR UŽSIENIŠKUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai - "mufflers", motorų reguliavimas - "tune-up" ir analizavimas, važtų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrenginių taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRANO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

LIETUVIŲ KLUBAS

ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAin 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morkičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

ARISTOKRATAI...

(Atkelta iš 4 psl.)

Niagaros pusiasaly prie Beamsville sodų ūkį turįs grafas J. Colloredo Mansfeld, kadaise Čekoslovakijoje turėjęs 140,000 margų. Jo kaimynai esą kunigaikštis Hohelnlohe, grafas Fr. Trautmansdorf, Weinsberg ir baronas Nadherny.

Iš vengrų magnatų kilęs Albin Benz dabar esąs vieno Toronto klubo kelnėris, grafas Karol Zichy taip pat Toronte veržiasi nekilnojamo turto pardavimų - pir-

kimų tarpininkavimu, o jo žmona dirbanti banke. Neretai spaudoje pasirodo žinučių ir apie paskutiniojo caro seserį Kulikovskienę, gyvenančią savo ūky netoli Toronto.

Kanadiečiai mėgsta domėtis, aristokratų gyvenimu, tačiau savos aristokratijos neturi. Jau 1919 m. Kanados parlamentas priėmė nutarimą prašyti karalių bajoriškųjų titulių Kanadoje neduoti niekam. Nuo to laiko nobilitacijos Kanadoje nebepraktikuojamos. Buvo tik keletas išimčių prieš porą dešimtmečių valdant konservatoriams. Tada tarp kitų buvo nobilituoti insulino išradėjas Fr. Banting ir rašytojas Charles G. D. Roberts.

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI

Lietuviškas garažas — Quik Auto Service, 1304 East 9 St., telef. TO 1-1673, siūlo visus tuos patarnavimus pigiai, greitai ir sąžiningai. Visą spalio mėn. su kiekvienu pilnu "Tune-up" arba pilnu setu stabdžių, nemokamai duoda 6 kvartas Antifreeze, geriausios kokybės, kuris pilnai apsaugos motorą visokiuose žiemos šalčiuose.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

DIRVA

Nr. 123

1960 m. spalio 26 d.

KAS IR KUR?

• **Juozas Tininis**, Vienos Universitete, Austrijoje, parašė disertaciją "Estetiškumas Lukrecijaus kūryboje" (Das Esthetische in der Dichtung des Lucretius).

Spalio 11 d. J. Tininis grįžo į JAV, aplankė draugus New Yorke, Philadelphia, Chicagoje ir grįš į nuolatinę gyvenimo vietą Los Angeles, Cal.

• **Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija** išleido šių metų trečiąjį Lietuvos Pajūrio numerį. Jame daug žinių iš Lietuvos pajūrio gyvenimo ir reikalų. Gausiai iliustruotas. Redaguoja A. Lymanas.

• **Sibiro maldaknygė** išversta į vokiečių kalbą ir labai gražiai atspausdinta. Vokiškai ji vadinasi "Mario, rette uns". Įvadą parašė Koelno kardinolas Frings. Maldaknygės lietuviškumas visur

išlaikytas. Vardai rašomi lietuviškai, įdėta pora fotostatinių nuotraukų.

• **Sofija ir Domas Adomaičiai**, vietoj gėlių Dr. J. Paplėnui mirus, paskyrė \$20 dukrų studijoms paremti.

• **K. Baronas**, Dirvos bendradarbis iš Hamilton, dabar išvykęs į Europą, linkėjimus atsiuntė iš Augsburg, Vokietijos.

• **Atsiųsta paminėti** "Knygų Lentyna" Nr. 4 už liepos ir rugpjūčio mėn. Adresas: 1132 N. Walnut St., Danville, Ill.

• **Genovaitė ir Kazys Trečiokai**, iš Newark, Dirvai paremti atsiuntė \$5.00 auką.

• **Mečys Šimkus** nuo spalio 24 d. persikraustė į naują namą ir jo dabartinis adresas yra 4224 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill. Telefonas liko nepakeistas — YArds 7-2046.

Dievas pašaukė iš šio pasaulio mūsų brangiąją mamytę, bobutę ir uošvę

ONA GRINTALIENĖ,

gim. LESSAITĖ, mirusią po trumpos ligos, sulaukusią 82-sius metus, Bavarijoje, Altenau

...ir neteko sugrįžti į mylimą šalį...

duktė Eliza Baumanienė, gim. Grintalaitė, Torrington, Conn.
sūn. Karolis Grintalis — Baltimore, Md., su žmona Bronislava, gim. Kazlauskaitė, anūkas Algimantas Grintalis, duktė Larissa Waldmanis, Australijoje.

A. A.

DR. STEPONUI STANKUI

mirus, jo žmonai ELZBIETAJ ir kitiems artimiesiems, nuoširdžiausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Irena ir Vacys Mažeikai ir Valerija ir Mečys Šimkai

Mūsų geram bičiuliui

DR. STEPONUI STANKUI

mirus, jo žmonai ELZBIETAJ nuoširdžiausią užuojautą reiškia

S. ir R. Šeputos

Mirus

DR. STEPONUI STANKUI,

jo žmonai ELZBIETAJ STANKUVIENEI reiškia nuoširdžią užuojautą

J. ir V. Jasiukaiciai

Mielą bičiulį

EDVARDA KAMINSKĄ

ir jo sesutę EVELINĄ, netekus mylimo tėvelio, užjaučia ir kartu liūdi

Rita ir Vytautas Kavoliai

Philadelphia, Ethical Society salėje, spalio 15 d. operos solistės Juzės Augaitytės dainavimo studijos pažangesniųjų mokinių surengto koncerto dalyviai. Iš kairės: Juzė Augaitytė, akomponiatorius Andor Kiszely, Anna Del Borrello, Roza Naso, Zinaida Kalvaitienė, Aida Berzins, Ona Matijošaitytė. V. Gruzdžio nuotrauka

PHILADELPHIA

Sol. J. Augaitytės mokinių koncertas

Spalio 15 d. įvyko sol. J. Augaitytės dainavimo klasės pažangesniųjų mokinių koncertas. Jo laukė visi philadelphiečiai su nekantrumu, norėdami palyginti mokinių padarytą pažangą, o savo atsilankymu paskatinti jaunuosius dainininkus dar ryžtingiau dirbti dainos meno srityje.

Koncerte dalyvavo penkios jaunos solistės — Z. Kalvaitienė, O. Matijošaitytė, A. Del Borrello, A. Berzins ir R. Naso, kurioms akompanavo dr. Andor Kiszely.

Koncerto programą sudarė solo ir duetai, o antroji dalis grynai buvo pašvesta operų arijoms. Pats koncertas praėjo pakilioje nuotakoje, publika jautriai reagavo į dainininkų dainavimą, negailėdama katųčių ir gėlių. Lyginant su paskutiniuoju koncertu, jaučiama padaryta didelė pažanga. Ypatingai didžiulius šuolius pirmyn padarė Z. Kalvaitienė ir A. Del Borrello. Pirmoji išsiskyrė ir savo aiškia tarsena.

Bendrai suglaudus, koncertą reikia skaityti gerai pavykusių. Auditorija šiltai įvertino sol. J. Augaitytės dainavimo studijos atliktą didelį darbą. Ir ateityje laukiama panašių koncertų.

V. M.

• **Retai pasitaiko proga** do-lerio vertės knygą pirkti už 10 centų. Naudokitės dabar leidyklos knygų išpardavimu, nes jos atpigintos iki 90 nuoš. Įvairių leidyklų leidiniai. Sarašai gaunami: Gabbija, 87-85 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

PAIEŠKOMI

Alenckas, Antanas, Juozas, ir Vincentas, Jurgio ir Elzbiotos sūnūs

Bučinienė - Kniubaitė, Paulina, Petro duktė, iš Lapšaus km., Seirijų val., Alytaus apskr., ir šeima.

Cigleris, Bronius, Karolio sūnus, gimęs 1917 m.

Dabrila, Jurgis, advokatas, iš Kauno

Dilbaitė, Ottilija, mokytojavusi Zarasų apylinkėje

Geičys, Jurgis, Antano sūnus, gimęs 1922 m., Paciučių km.

Jakučiūnas, Julijonas, Jakučiu-
niūnė, Veronika, ir sūnūs Al-

fonsas ir Leonas

Jankauskienė - Ambraziūnaitė, Juzefa, Simono ir Elzbiotos duktė

Kasparavičius, Kazys, gimęs 1918 m., Amerikoje

Kinderytė - Kletke, Valerija, Vinco duktė, ir vyras Kletke, Al-

bertas

Kovas, Jonas, iš Lieplaukės, Telšių apsk.

Lietuvoje...

LIETUVIŠKI ŠOKIAI PO SOVIETINE VĖLIAVA

Keturi švedo ansamblio šokėjai — Emilija Gužinskaitė, Nijolė Petrylaitė, Vytautas Buterleivičius ir Juozas Gagiškis — yra įjungti į 29 asmenų grupę, kurią Sovietų Sąjunga išsiuntė maždaug trims mėnesiams į Pietų Ameriką "Sovietinės kultūros" reprezentuoti. Grupėje yra šokėjų iš Rusijos, Armėnijos, Uzbekijos, Gruzijos, Moldavijos, Latvijos ir Lietuvos. Mišinys sudarytas sąmoningai, siekiant pabrėžti Pietų Amerikai, kad Sovietija esanti "daugiatautė šalis", kur atskiros tautos tik "vieno vainiko gėlės".

Šokėjus parinko ir šoktinius šokius atrinko sovietinės kultūros ministerijos komisija Maskvoje. Švedo ansamblio šokėjai tenai parodė septynis šokius, iš kurių rusai valdininkai išsirikto keturis: klumpakojį, lenciūgėlį, jonkelį ir oželį. Klumpakojį valdininkai pavedė šokti ir pasauliniame liaudies šokių konkurse Argentinoje.

(LNA)

Laštautas, Jonas, gyvenęs Kaune, Šančiuose

Meiliūnas, Jonas ir Petras, Simo sūnūs

Nakvasaitė-Jančauskienė, Ona

Patumsis, Antanas, Patumsi-
nė, Konstancija, ir Patumytės,

Danutė ir Laimutė, iš Kauno --

A. Panemunės.

Petrauskas, Stasys Karolis, A-

domo sūnus, gimęs 1919 m., gyve-
nęs Šiauliuose ir Braunau, Aus-

trijoje

Seig, Heinrich, ir jo seserys

Anni ir Maria, gyvenę Klaipėdo-

je

Šlapikytė, Jono duktė, iš Vidau-

jos km., Šimkaičių val., Raseinių

apsk.

Steponavičius, Benediktas,

Mato ir Domicelės sūnus, iš

Anykščių m., Utenos apsk.

Zaksaitė, Domicelė, Jono duk-

tė, iš Vidaujos km., Šimkai-

čių val., Raseinių apsk.

Ieškomieji arba apie juos ži-

nantieji maloniai prašomi at-

siliepti:

Consulate General of Lithuania

41 West 82nd Street

New York 24, N.Y.

ELISABETH

Benas Lukoševičius, Lietuvių Laisvės Svetainės vedėjas, kuris per keletą metų labai sėkmingai vadovauja bizniui, o taip pat nuoširdžiai padeda ir pats dalyvauja visuomeninėse veiklose, 1960 m. spalio 19 d., visuotinam šėrininkų susirinkime, išrinktas 3 metams Elisabetho Lietuvių Banko direktorium. A. Ž.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Liet. Gailestingųjų Seserų Draugija Chicagoje atsisveikino su savo ilgamete pirmininke M. Vaičiene (dešinėje), išvykstančia nuolatiniam apsigyvenimui į Kaliforniją. Atsisveikinimo žodį tarė B. Gustaitienė ir dovanas įteikė B. Pivariūnienė. Nuotraukoje iš kairės: B. Gustaitienė, P. J. Vaičius, B. Pivariūnienė ir M. Vaičienė.

V. Noreikos nuotrauka

DR. BRUNO KALVAIČIUI

mirus, Jo žmonai ELENAI, seserims ir broliams bei kitiems artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Dr. Eduardas ir Marija Jansonai

Mirus

DR. BRUNONUI KALVAIČIUI

jo žmonai ELENAI, broliui ANTANUI KALVAIČIUI ir kitiems velionies artimiesiems dideliame liūdesyje gilią užuojautą reiškia

G. V. Alksniniai
G. A. Diržiai
O. A. Kaunai
Č. A. Sodaiciai

Solistei P. Bičkienėi, dainavusiai Liet. Gailestingųjų Seserų D-jos dešimtmečio koncerte, pirm. M. Vaičienė įteikė baltų rožių puokštę. V. Noreikos nuotrauka